

LES AVISA PÅ PADDE:

Få Standpunkt som e-avis rett i e-postboksa!

Side 7

LANDSKONFERANSEN:

Bli med på konferanse 12. og 13. april

Side 14

NYTT GRATIS VETT-HEFTE:

Ti grunner til at EU vil handle med oss uten EØS-avtalen

Side 9 og vedlagte Vett-hefte

vett

TULL OM TOLL

Trenger vi egentlig EØS-avtalen for å selge varer og tjenester til EU?

JERNBANEPAKKE 4:

Privatisering og forsinkelser med EUs nye jernbaneplan

EUs jernbanepakke 4: Norsk Lokomotivmannsforbund frykter:

- Mer oppstykket kollektivtilbud.
- Dårligere korrespondanse
- Mer ventetid
- Stor overføring av ressurser fra det offentlige til private

Les mer på side 4-5

Meld deg inn med SMS

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN
OG POSTADRESSE> til
2090 (Kroner 150,-)

Av Heming Olaussen, leder i Nei til EU
Tegning Pål Hansen, alias UKRUT.no

EØS på skinner?

EU har lansert sin jernbanepakke IV. Hovedinnholdet er:

- Anbud blir obligatorisk ved tildeling av kontrakter om offentlige jernbanetjenester
- Tilsyn og tillatelser skal utføres/gis av det europeiske jernbanebyrået (ERA)
- Jernbaneverkenes rolle skal styrkes, og det skal skilles enda klarere mellom ulike selskaper og deres roller – som for eksempel Jernbaneverket og NSB her hjemme.

EU tviholder på sin avlegse oppfatning om at fri konkurranse og markedet skal ha forrang for demokratisk politisk styring. Nå er det tut og kjø for alle penga. Innen busstransport, veitransport og flytrafikken. Turen er kommet til toget. Det vil si persontransport med tog, for godstrafikken er for lengst satt ut på anbud.

Nei til EU har i og for seg ikke noe spesifikt syn på om persontrafikk på jernbane i Norge bør konkurranseutsettes. Vi innrømmer likevel at vi synes det høres merkelig ut, gitt det voldsomme etterslepet vi har i Norge på investeringer i såvel infrastruktur som vedlikehold av jernbanen. Tross en betydelig dose skepsis til mantraet om at konkurranse på skinnene er lurt, erkjenner vi sjølsagt at dette er et spørsmål som må gjøres opp i møtet mellom partiene og velgerne i valg. I Norge.

Storingsvalget til høsten er en glimrende anledning til å la det nasjonale demokratiet utfolde seg: Hvem er for, og hvem er mot en sånn konkurranse? Hvem er for, og hvem er mot at statlige milliarder skal gå til å kjøpe tog-tjenester fra Deutsche Bahn eller private drivere i stedet for av NSB? Det vil mange gjerne vite, før de putter stemmeseddelen i urna 9. september.

Men så er kanskje dette nasjonale demokratiet som vi holder så høyt rett og slett overflødig? EU mener, i all sin klarsynte visdom, at dette er noe de skal bestemme. Konkurransutsetting SKAL gjennomføres – uansett hva norske politikere og norske velgere måtte mene. Via EØS sjølsagt, som gjør norsk demokrati til parodi. Og gir Brussel enorm makt i Norge, på tross av folkets standhaftige nei til nettopp det at makta skal flyttes fra det norske Stortinget til EU.

Vi trenger snart nesten et EØS-opprør. I demokratiets navn.

Forhåpentligvis kan det komme noe som likner på LO-kongressen i mai. Det er gode, saklige grunner til det. EU motarbeider kampen mot sosial dumping. Sist ut er EUs håndhevingsdirektiv, som vil listeføre akseptable nasjonale tiltak som kan godkjennes. Tre-partssamarbeidet, eller den norske modellen som Stoltenberg og Flåthen er så stolte av, skal underordnes EU-regelverk. Også her. Det samme ser vi på helseområdet, der EUs

pasientrettighetsdirektiv omgjør helse til en vare i et marked. Fagforbundet har slått fast at direktivet åpner bakdøra på vidt gap for private sjukehus. Hva mener regjeringa og partiene?

Innenfor veitransporten vil EU ha fullstendig fri flyt og ønsker ingen nasjonale restriksjoner på den frie konkurransen om oppdrag i det enkelte land. Det mangler ikke på advarsler, mot underbetalte sjåfører uten norskkunnskaper, trailere uten vinterdekk, busser som oppfører seg som Bambi på isen og så videre. Alvorlige ulykker har vi også sett. Svaret har vært: «Vi må vente med å gjøre noe til EU gjør det først.» Det er en håpløs holdning, som dessverre gjennomsyrrer deler av det norske statsapparatet. Ingen nasjonale erfaringer betyr noen ting mot EUs ideologiske overbevisning om den frie flytens vekstskapende kraft. Heller ikke hestekjøttskandaler eller fri flyt av smitte får noen i Brussel til å tenke seg om. Stø kurs – uansett – er visst ikke bare Jens Stoltenbergs mantra.

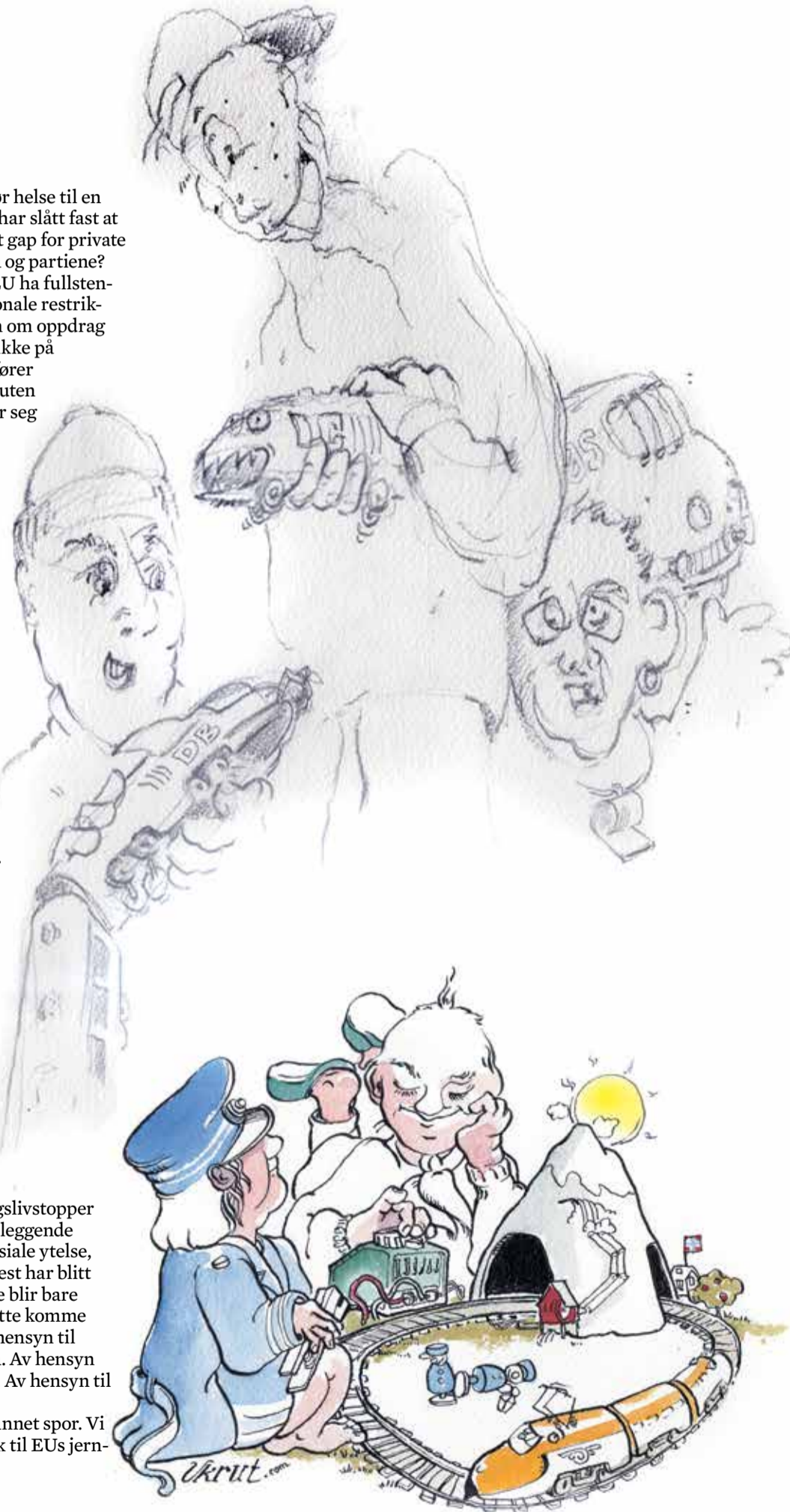
Norge har nettopp hatt besøk av rebellen og skuespilleren Martin Sheen. Hans agenda var atomnedrustning. Men hans grunnfortelling var folkelig motstand som håp og strategi. Politikerne kommer etter – bare trykket nedenfra blir sterkt nok. Det gjelder åpenbart innen EU for tida.

Derfor skal da også Nei til EU delta i det «alternative toppmøtet» (Alter Summit) som skal holdes for tusenvis av aktivister, fagforeninger og NGO-er i Aten i juni. Det må bygges en motmakt til den dominerende klassen av politikere, byråkrater og næringslivstopper i EU. De turer fram med sin ødeleggende politikk, der kutt i lønninger, sosiale ytelser, velferd og arbeidsplasser nærmest har blitt et mål i seg sjøl. Alt mens de rike blir bare enda rikere. Her hjemme må dette komme til uttrykk i EØS-motstand. Av hensyn til den norske samfunnsutviklinga. Av hensyn til et anstendig norsk arbeidsliv. Av hensyn til demokratiet.

Vi må rett og slett over på et annet spor. Vi kan jo begynne med å si nei takk til EUs jernbanepakke IV.

„ Fellesvalutaen var euro-elitenes produkt. Det var ikke noe folkene ville ha. En politisk union er noe de europeiske folkene overhodet ikke ønsker seg. Er det likevel noe de bør påtvinges, bare for at valutaunionen skal fungere? Og hva blir da konsekvensene?

Per Edgar Kokkvold, Adressa.no 21. februar 2013

» **Arbeiderpartiet vil ikke endre en tøddel i EØS-avtalen uansett hva LO-kongressen måtte vedta om EØS. Det begeistra ikke.**

Avviser EØS-endring. Aps partisekretær Raymond Johansen møtte 500 faglige tillitsvalgte på Trondheimskonferansen for å fortelle at partiet ikke vil akseptere noen endring av EØS-avtalen.

FOTO: ARBEIDERPARTIET

Er det farlig å stille samme krav til EØS som Euro-LO stiller til EU?

Da Arbeiderpartiets partisekretær Raymond Johansen møtte fem hundre faglige tillitsvalgte på den årlige Trondheimskonferansen, ble han hilst velkommen med utfordringen: «Hvis du begeistrer oss, vinner du valget! Hvis ikke, taper du ...»

Partisekretæren møtte forsamlingen med ei kald skulder: Arbeiderpartiet vil ikke endre en tøddel i EØS-avtalen uansett hva LO-kongressen måtte vedta om EØS. Det begeistra ikke.

Over hele Europa har faglige rettigheter lenge stått under press. «EUs medlemsland prøver i altfor mange tilfeller å underby hverandre med lavest mulig lønn, de mest fleksible arbeidsforhold, de svakeste arbeiderrettighetene, den laveste sosiale beskyttelsen og den laveste profittbeskatningen.»

Så krasst ble situasjonen i EU skildra av Euro-LO i mars 2006 – to år før krisa slo til. Om dette var sant før krisa, er det ikke blitt mindre sant som følge av krisa. Det dokumenterer Euro-LOs forskningsinstitutt ETUI i rapport etter rapport.

Da er det ekstra truende for fagbevegelsen i Europa at EU-domstolen med en serie dommer i 2007–08 fastslo at grunnleggende faglige rettigheter heretter skal underordnes markedsfriheten til EU.

EU-domstolen begrenser konfliktretten (Viking Line- og Laval-dommene), begrenser adgangen til å stille krav

om tariffønn ved offentlige oppdrag (Rüffertdommen) og retten til en prinsipiell likebehandling av utenlandske og innenlandske selskap hvis de utenlandske tar på seg oppdrag innenlands (Luxemburg-dommen).

I tidsskriftet «Arbeidsrett» skriver Norges ledende ekspert på europeisk arbeidsrett, professor Stein Evju, følgende: «Med den tilnærming EU-domstolen har bygget på, og den retts-tilstand domstolen derved har etablert, er i realiteten selve fundamentet for de kollektivarbeidsrettslige ordningene og tariffavtalesystemet truet.» (nr. 1-2/2010)

Det er dramatisk også for den norske arbeidslivsmodellen – siden alt EU-domstolen bestemmer, skal via EØS gjelde også i Norge. Dommene forrykker styrkeforholdet mellom fagbevegelse og arbeidsgivere i en situasjon der fagbevegelsen er på defensiven i de fleste land i Europa.

Det bør ikke overraske at fagbevegelsen i Norge og i mange andre europeiske land setter mye inn på å finne veier ut av denne situasjonen.

Her i Norge har forbund etter forbund de siste månedene stilt krav om at EØS-avtalen ikke må sette til side lov- og avtalefestete arbeidstakerrettigheter.

Fagforbundet, El- & it-forbundet, Postkom, Handel og Kontor og Utdanningsforbundet står sammen om

to krav:

- at EØS-avtalen ikke griper inn mot norske tariffavtaler.
- at EØS-avtalen ikke svekker faglige rettigheter eller den norske arbeidslivslovgivningen.

Vedtaket til El- & it-forbundet hadde som siste punkt: «Dersom dette ikke er mulig, må avtalen sies opp og erstattes med mer ordinære handelsrelasjoner mellom Norge og EU.»

Når Ap- og LO-lederne Stoltenberg og Flåthen reagerer så kraftig mot de to krava, må det være fordi de ikke tror EØS-avtalen gir et slikt vern av norske tariffavtaler eller norsk lovgivning for arbeidslivet.

Det trodde heller ikke flertallet i

EU-parlamentet da det så tidlig som i oktober 2008 – med overraskende stort flertall (474 mot 106) – vedtok at markedsfrihetene ikke skal være overordna grunnleggende rettigheter som retten til å inngå tariffavtaler og til å gå til arbeidskonflikt.

Parlamentet gikk derfor inn for en juridisk bindende sosialprotokoll knytta til EU-traktaten som skulle sikre at konfliktretten ikke underordnes den frie flyten av arbeidskraft

Euro-LO formulerte i 2009 teksten til en slik sosialprotokoll der kjernen var: «Ingen ting i traktatene, verken økonomiske friheter eller konkurranseregler, skal ha prioritet over grunnleggende sosiale rettigheter og sosiale framskritt.

I tilfelle av konflikt skal grunnleggende sosiale rettigheter ha fortrinnsrett.»

Faglige rettigheter er blant de sosiale rettighetene som Euro-LO vil verne på denne måten. Det er nøyaktig det samme som forbund etter forbund har bedt LO-kongressen om å vedta når den samles i mai neste år, men som ledelsen i Arbeiderpartiet advarer mot.

Sammen med lederne for Unio og

YS har LO-leder Roar Flåthen slått fast at «grunnleggende faglige rettigheter må respekteres og at europeisk fagbevegelse sitt forslag om en sosial pakt må bli en realitet ...» (Klassekampen 14.11.2012) Hvorfor er LO-lederen så redd for at LO-kongressen skal vedta noe tilsvarende?

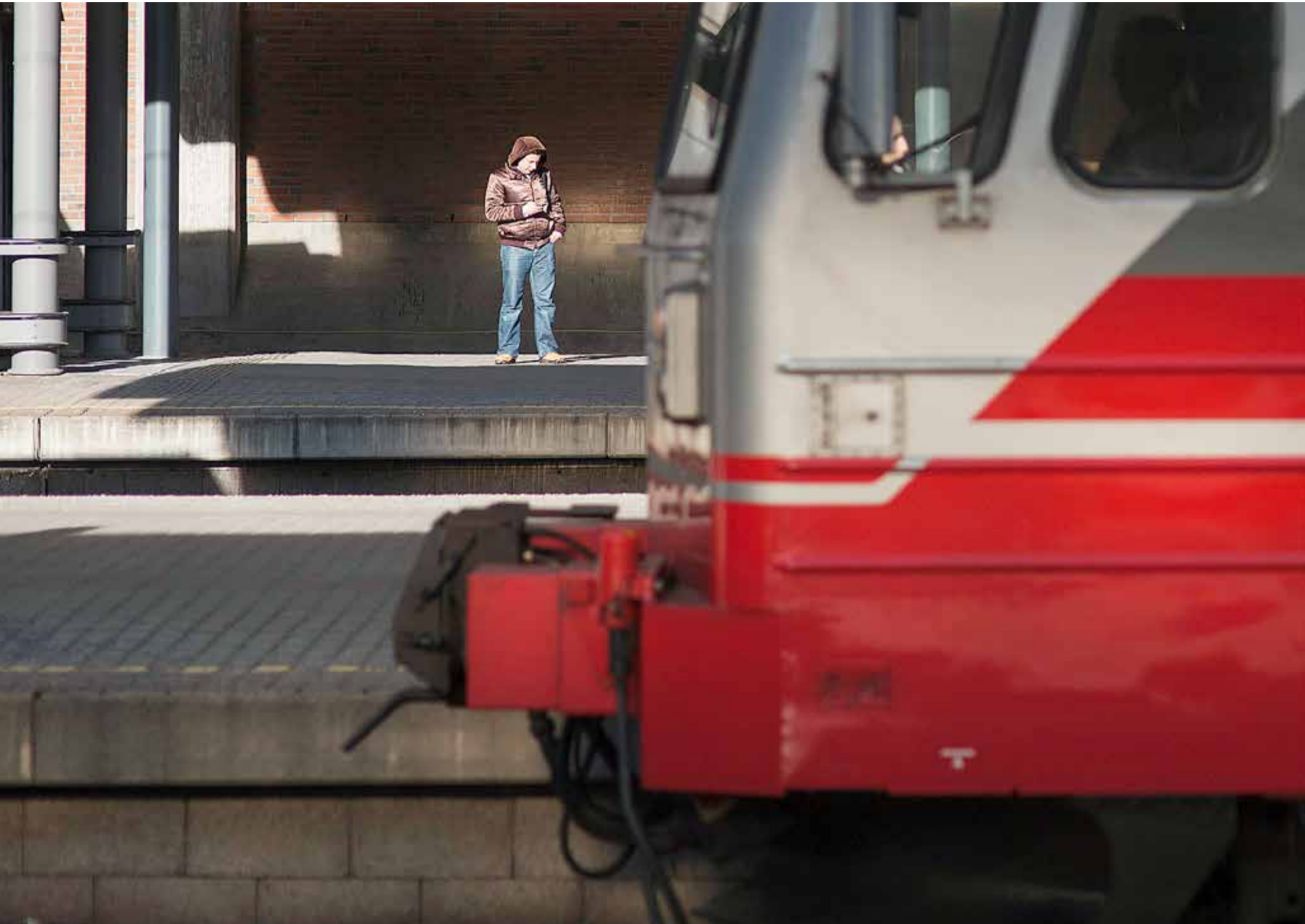
Hvis dette er krav til EU som samler fagbevegelsen i Europa, burde da norsk fagbevegelse kunne stille tilsvarende krav til EØS.

Dag Seierstad
Varamedlem til styret i Nei til EU

EU-KOMMISSJONENS JERNBANEPAKKE 4:

EU vil tvinge fram jernban

Dårlegare tilbod. Meir konkurranse på persontog kan føre til auka press på ein skinnegang som allereie har plassproblem. I tillegg vert det vanskelegare å få god korrespondanse mellom ulike avgangar. Resultat

– Når dei private skummar fløyten på dei lønsame rutene, så vert det mindre att til resten, seier Rolf Jørgensen, leiar i Norsk Lokomotivmannsforbund.

Framlegget frå EU-kommisjonen vert kalla jernbanepakke 4, og vil konkurranseutsetje heile jernbanesektoren. Norsk Lokomotivmannsforbund åttvarar mot framlegget, som dei meiner kan føre til at Noreg ikkje lenger kan bestemme over si nasjonale jernbane.

– Jernbanepakke 4 kan føre til ei massiv overføring frå det offentlege til private, seier forbundsleiar Rolf Jørgensen.

Dyrare og dårlegare

Det er på dei mest lønsame rutene det er aktuelt med konkurranse. Sjølv om det gjev eit større utval på nokre strekningar, er Lokomotivmannsforbundet uroa for at det samla tilbodet vil verte svekt. Kollektivtilbodet vert meir oppstykkja og resultatet kan verte dårlegare

korrespondanse og meir ventetid for passasjerane.

I godstrafikken og i passasjertrafikken mellom landa er det i dag fri konkurranse. Men landa har framleis høve til å styre den innanlandske persontrafikken. Noreg og fleire EU-land ønskjer å halde fram med å la det nasjonale jernbaneselskapet få drive heile den innanlandske persontrafikken utan konkurranse. Men jernbanepakke 4 vil opne for at utanlandske jernbaneselskap kan opprette konkurrerende passasjerruter på innanlandsk trafikk. I tillegg må persontrafikken setjast ut på anbod, og det må verte tydelegare skilje mellom togselskapa og dei selskapa som forvaltar infrastrukturen, altså skinnene med meir.

Kritiske til privatisering

Jørgensen er svært kritisk til disse framlegga. Samanliknar ein erfaringane frå andre europeiske land, er det ikkje dei landa som har konkurranse som har den beste kollektivtransporten. Tvert imot er jernbana i Sveits rekna som den beste i Europa, trass i at både skinner og tog vert drive av det same statseigde selskapet.

– EU-kommisjonen brukar to land som døme på fordelane med konkurranseutsetjing, og det er Storbritannia og Sverige. Det er nettopp dei landa vi brukar som døme på kor dårleg det kan gå når jernbanen vert privatisert, seier han.

I Sverige vart persontrafikken konkurranseutsett i 2010. Oppsplittinga av jernbanen har ført til kommunikasjonsproblem

FAKTA

Nei til EUs vedtak om jernbanepakken

Nei til EU mener regjeringen i tråd med norske interesser må arbeide for at EU ikke vedtar regelverk som:

■ Gir Det europeiske jernbanebyrået (ERA) overnasjonal myndighet blant annet angående jernbanedriftens sikkerhet. Pålegger obligatorisk bruk av anbud ved tildeling av kontrakter om offentlige jernbanetjenester.

■ Pålegger skille mellom togselskap og jernbaneverk. Enhetene er atskilt allerede i

NSB og Jernbaneverket, men samferdselsministeren har for eksempel tatt til orde for en fremtidig omorganisering. Det er en valgfrihet Norge mister om det forbyes av EU/EØS-regler.

■ Norge må avvise at EU skal overstyre norsk folkestyre på dette området, og regjeringen må om nødvendig bruke reservasjonsretten mot jernbanepakke 4.

Fra vedtak i Nei til EUs styre 2. mars 2013

som passasjerane har mått betale for, spesielt i form av innstilte tog og ventetid mellom togbyte.

– Det er fleire som tek tog i Sverige no enn i 2010. Men det kjem av at det vert brukt meir pengar på jernbane etter

omlegginga. Og investerer ein meir, går talet på passasjerar opp, uansett om jernbanemarknaden er konkurranseutsett eller ikkje, seier Jørgensen.

I ein rapport frå det svenske fagforbundet SEKO kjem det

neprivatisering

” I en rapport frå det svenske fagforbundet SEKO kjem det fram at dei samfunnsøkonomiske kostnadane for forseinkingar og innstilte tog i persontrafikken i 2010 kom på over fem milliardar kroner.

atet kan verte enda verre forseinkingar og meir ventetid.

FOTO: EIVIND FORMOE

fram at dei samfunnsøkonomiske kostnadane for forseinkingar og innstilte tog i persontrafikken i 2010 kom på over fem milliardar kroner.

Viser til Gjøvikbanen

Gjøvikbanen vart konkurranseutsett i 2004 og strekinga vert no driven av NSB Gjøvikbanen AS, som er eit dotterselskap av NSB. Samferdsleminister Marit Arnstad meiner at erfaringane med Gjøvikbanen ikkje er argument for at resten av jernbanesektoren også bør konkurranseutsettast.

– Transportøkonomisk institutt sin evalueringsrapport fra 2010 viser gode resultat i form av betre togtilbod og betydeleg lavare driftsutgifter, utan at det har hatt negative verknader for løns- og arbeidstilhøva for dei tilsette, sa Arnstad i Stortinget 8. januar (doffin.no).

– Korvidt dei gode resultat hovudsakleg skuldast at Gjøvikbanen blei konkurranseutsett,

er meir usikkert. Disse resultatane kan like gjerne tilskrivas godt samarbeid på lokalt nivå.

Arnstad viste til at togtransporten er avhengig av store faste kostnader, og må ha store og føreseielege volum for å vere lønsame. Det er difor sjølvmotseiande å dele opp togtransporten for å la ulike togselskap få konkurrere med kvarandre. Noreg er eit lite land med få innbyggjarar og oppdeling av eit allereie lite volum kan gje ein forsterka negativ effekt.

Vekst utan anbod

Rolf Jørgensen meiner veksten på Gjøvikbanen ikkje er eit resultat av konkurranseutsetjinga.

– Gjøvikbana vert framstilt som ein suksess fordi fleire tek toget, men det er ikkje rart at dei får trafikkvekst når dei har auka talet på avgangar med 40 prosent. Men på Kongsvingerbana har NSB sett inn nyare togsett og fleire ruter og fekk akkurat same auken der, sa Jørgensen.

– Trafikken har faktisk auka så kraftig at det no kjem klagar på for fulle tog. Det viser at ein kan få akkurat same trafikkveksten også utan anbod.

Ser til Postkom

Debatten om jernbanepakka vil kome opp på LO-kongressen i mai, og Rolf Jørgensen meiner det er gode sjansar til å få eit vedtak mot konkurranseutsetjing av resten av jernbanesektoren. Han meiner også at den vellukka kampanjen som Postkom førte mot EUs postdirektiv er eit førebilete i kampen mot jernbanepakka.

– Dersom jernbanepakka vert vedteken i EU, skal den ikkje implementerast før i 2019. Vi vil jobbe breitt og bruke dei positive erfaringane frå Postkom sin kamp mot postdirektivet for å vinne denne kampen, slår Rolf Jørgensen fast.

Av Sindre Humberset

sindre.humberset@neitileu.no

Fri flyt farlig for folkehelsa

■ «I det siste har vi opplevd mangel på tilstrekkelig kontroll både når det gjelder hva slags mat som blir importert, og ved import av kjæledyr», heter det i en uttalelse fra Nei til EUs styre.

«Det er selve fri-flyt-regimet, kjernen i EUs indre

marked, som er årsaken til problemet. Nei til EU mener folkehelsa må forsvares mot

EUs fri flyt-regime gjennom EØS.»

EØS-seier til LO

■ Høyesterett har bestemt at allmenngjøringen av reise, kost og losji, utenbystillegget og arbeidstid er lovlig, i strid med uttalelsen fra EFTA-domstolen.

– NHOs angrep på allmenngjøringsordningen er slått tilbake, sier Roar Flåthen til frifagbevegelse.no 5. mars. Han får følge av LO-advokat

Håkon Angell.

– Dette er den største seieren for norsk fagbevegelse, LO, lønnsdannelsen i Norge og allmenngjøringsordningen i moderne tid, sier til Angell til frifagbevegelse.

– Må si nei til EUs bankunion

■ «Nyhetsmeldinger etter Jens Stoltenbergs nylige statsbesøk i Brussel ga inntrykk av at regjeringen ønsker å underlegge Norge EUs bankunion. Nei til EU mener en slik tilslutning vil medføre uoversiktlige økonomiske forpliktelser for Norge og en myndighetsoverføring i strid med grunnlovsprinsippene

om nasjonal suverenitet», heter det i en uttalelse fra Nei til EUs styre.

«Nei til EU ber derfor regjeringen avvise bankunionen som ikke EØS-relevant.»

Bli pilotlag på verving

■ I år har Nei til EU lyst til å få til eit samarbeid mellom sentralen og eitt eller fleire lokallag på å gjera eit litt anna og litt grundigare vervearbeid forankra lokalt.

– For å få til dette, treng vi hjelp frå deg i lokallaga! Det vi ser for oss, er å gå gjennom lokalsamfunnet med dykk og kartleggja kven som kan vera

aktuelle for medlemskap i Nei til EU, seier medlemsregisteransvarleg Remi Moen.

– Vil du og/eller laget ditt vera med i dette arbeidet, eller vil du at vi skal ta kontakt for å diskutera dette nærmare? Ta kontakt med Remi Moen, mobil 932 62 322 eller e-post medlem@neitileu.no så tek vi ein prat!

VARME ORD & STIKK I SIDA

■ Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varme ord og Stikk i sida til:

Varme ord

Marit Arnstad

Samferdselsminister

Fordi hun trenger dem, når hun står overfor et EU som vil liberalisere alt innen samferdselssektoren, både jernbane, buss, langtransport og fly. Arnstad har bein i nesa, det veit vi. Det vil hun trenge i tida framover, i forsvaret av at Norge skal bestemme sjøl.

Stikk i sida

NHO

som har brukt opp alle rettsinstanser i Norge for å undergrave kampen mot sosial dumping. Tapet i Høyesterett må ha svidd. Gratulasjonene går til fagbevegelsen, som har fått full støtte for allmenngjøring av tariffavtaler – mot uttalelsene fra EFTA-domstolen. Høyesterett er ikke så EU-servile likevel?

Bare vinnere? Alle statslederne mente de var vinnere med EUs langtidsbudsjett, men det var Angela Merkel som igjen fikk det som hun ville. Her er den tyske statslederen sammen med EU-president Herman Van Rompuy på toppmøtet i februar.

FOTO: EU

NYTT LANGTIDSBUDSJETT FOR EU:

Kunsten å selge et budsjett

– En av de lykkeligste dagene i mitt liv, erklærte Polens statsminister Donald Tusk. Sjelden har et budsjettvedtak vært mer oversolgt enn EUs langtidsbudsjett for 2014–2020.

Det var en, naturlig nok, lettet EU-president Herman Van Rompuy som i Brussel fredag 8. februar kunngjorde at statslederne nå var enig om rammene for EUs nye langtidsbudsjett. På forhånd hadde vi fått vite at møtet i Det europeiske råd, EUs toppmøte, var siste sjanse hvis man skulle rekke å få klart et detaljert budsjett for endelig vedtak over sommeren.

Infomaskineriet i Brussel liker å spille opp dramaet i forhandlingene, for å sette arenaen for heltemodig innsats og triumf. Denne gangen var det ikke måte på superlativer om hvor godt utfallet var for alt og alle.

– En av de lykkeligste dagene i livet mitt, erklærte Polens statsminister Donald Tusk.

– Vi kom med tre prioritinger og innfridde dem alle, sa

Danmarks Helle Thorning-Schmidt.

– En god avtale for Irland og en god avtale for Europa, oppsummerte Irlands Enda Kenny.

Budsjettkutt

Hva var det de jublet for? Hovednyheten var at for første gang ble det gjort et kutt i EUs flerårige budsjett. Budsjetttrammen for perioden 2014–20 er 960 milliarder euro, 1 prosent av unionens BNP. I forhold til EU-kommisjonens forslag var det en reduksjon på 65 milliarder. Dermed kunne David Cameron proklamere seier for sin kuttlinje, sammen med kumpanene Mark Rutte fra Nederland og Sveriges Fredrik Reinfeldt.

I skyggen av denne totalsummen ble det også vedtatt rammer for de seks hovedkapitlene

i budsjettet. For mange land er denne fordelingen viktigere enn størrelsen på budsjettet og det som avgjør landenes netto-bidrag: hvor mye de må betale til EU og hva de får tilbake. Når Frankrike, Italia og Spania godtok et lavere totalbudsjett, var det fordi kuttene på landbruk og regionalpolitikken ble mindre enn foreslått.

Budsjettkuttet ga Cameron konfekt å ta med til London, men det var Tysklands Angela Merkel som igjen tråkket frem avtalen. Det rådmøtet ble enig om var i bunn og grunn hennes eksakte forslag. Ikke merkelig at hun mente EUs statsledere hadde funnet en fornuftig balanse mellom innstramning og fokus på å stimulere økonomien, som hun uttrykte det.

Ekstra godbiter

Så hva var det egentlig de andre jublet for? Den britiske avisen Sunday Telegraph avslørte 2. mars detaljene om «godbitene» som berget budsjettet. 18,4 milliarder euro – 138 mrd kr – ble flyttet om til mer eller mindre gode formål i de ulike medlemslandene. Det er ikke urimelig at Romania, som får merke kuttene i regionalpolitikken, fikk 1,5 milliarder påplussset. Men at Danmark fikk rabatt på EU-kontingenten, Frankrike 200 millioner euro for Mayotte, en øy på østkysten av Afrika som nylig ble del av Frankrikes oversjøiske områder, eller at Luxembourg fikk 20 millioner euro ekstra til distriktsutvikling, selv om landet er EUs mest velstående medlemsstat, har ingen annen funksjon enn å gi regjeringsjefene noe å selge budsjettet med på hjemmebane.

Enda viktigere er slingringssonnet i måten EU setter opp budsjettet på. Det er ikke absolutte tall, men to kategorier: forpliktelser (commitments) og utbetalinger (payments). Totalrammen på 960 milliarder er forpliktelsene, utbetalingene

i perioden er beregnet til 908 milliarder. Dette tekniske skillet ga spillerom for å selge budsjettet.

Mens forhandlingene stort sett hadde handlet om rammen for forpliktelsene, var det for mange statsledere et poeng å fremstille budsjettet som lavest mulig. David Cameron brukte for eksempel beløpet 908 milliarder for å gi inntrykk av et større kutt. Mens i de landene som er nettomottagere av midler fra EU, omtalte man budsjettet som 960 milliarder. Forskjellen er ikke ubetydelig: 390 milliarder kroner.

Justis vokser mest

Mens budsjettet kutter i landbruk og regionalstøtte, er det økninger til tiltak for konkurransevne, administrasjon, utenrikstjenesten og – aller mest – justis. Det reflekterer EUs opptrapping på justissektoren med særlig asylsamarbeidet og yttergrensekontroll gjennom Frontex.

Av Morten Harper

morten.harper@neitileu.no

Medieblikk

Av Sindre Humberset

■ Paal Frisvold

klarte å overraske igjen. Eit oppslag i NA24.no 24. januar slo stort opp at «Norges største EU-fan vil ha **EØS-folkeavstemning**». Dette har jo til no vore ei kampsak for delar av EØS-motstandarane i Nei til EU og i fagrørsla. Og no også leiaren i Europabevegelsen? Frisvold kunne slå fast at «Nå må vi også komme ut av vår **EU-trassalder** og sette spørsmålet på den politiske agenda. Hvilket parti tør å foreslå folkeavstemning om EØS i neste **Stortingsperiode**?». Analytiske hjerner kunne allereie få ein frampeik til kva som seinare skulle skje, her: «Frisvold vil drøfte dette spørsmålet under Europabevegelsens neste sentralstyremøte». Hm ...

■ Det var visst ikkje berre omsynet til det manglande demokratiet i EØS-avtalen som fekk Frisvold til å krevje folkerøysting. I Aftenposten 30. januar grunnjev ja-leiaren framlegget slik: «Hvis vi klarer å få en nasjonal debatt om EØS-avtalen, har vi en mulighet til å **splitte nei-siden**. Det hadde vært bra å se **Trond Giske** gå på banen og forsvare det indre markedet og den betydningen det har for Norge.» Vi har ingen ting å seie på at ein leiar i Europabevegelsen ønskjer splitting på nei-sida, sjølv om ønsket til no ikkje har slått til.

■ Derimot melde Aftenposten 30. januar at «Europabevegelsens styreleder Paal Frisvold fikk **så mye kritikk** da han oppfordret til folkeavstemning om EØS at **han trekker seg**».

Takhøgda i Europabevegelsen var kanskje ikkje så stor som Frisvold trudde? «Min politikk er blitt gjenstand for veldig klar kritikk, og det tar jeg med i vurderingen av mitt lederverv. Forslaget om å holde folkeavstemning om EØS ble møtt med en helt klar og massiv motstand fra de tillitsvalgte i Europabevegelsen», sa ein skuffa Frisvold til avisa. «Ja, **jeg er skuffet**. Jeg er overrasket over at reaksjonene kom så klart og hardt og at det ikke var rom for videre diskusjon». Paradoksalt nok viser vel dette at **strategien om splitting** gjennom EØS-debatt hadde noko for seg. Berre ikkje heilt på den måten Frisvold hadde tenkt. I staden for å splitte nei-sida, var det **ja-sida som sprakk i to delar**. Frisvold mot dei andre.

■ Strengt teke var ikkje Paal Frisvold den einaste som forlot Europabevegelsen. I løpet av 2012 mista Europabevegelsen

Motta Standpunkt som e-avis:

Les Standpunkt før alle andre!

No kan du spare miljøet medan du les Standpunkt. Nei til EU vil no tilby Standpunkt, Vett og andre publikasjoner som elektroniske abonnement.

I staden for å få Standpunkt og Vett pakka i plast i postkassa, kan du no få avisa tilsendt til e-postadressa di, slik at du kan lese den på lesebrettet eller datamaskina di. Nei til EU ønskjer å sende ut medlemsavisa Standpunkt og skriftseriehefta Vett til medlemene våre på e-post (altså digitalt) i staden for å sende det i posten.

– Vi ønskjer sjølv sagt å gjere dette for å spare pengar, men også for å kunne nå medlemene våre med aktuell informasjon raskere. På den måten får du publikasjonane våre omlag ei veke før dei dukkar opp i postkassene rundt i landet, fortel medlemsregistransvarleg i Nei til EU, Remi Moen.

Veldig god respons

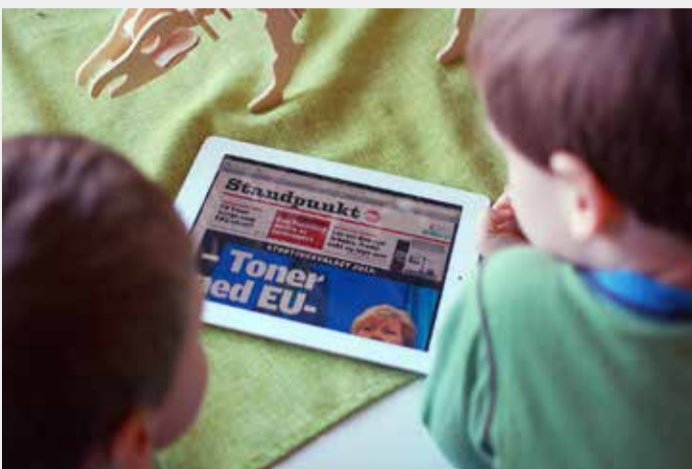
Han har ansvaret for å registrere alle som ønskjer å motta e-avisa.

– Vi har sendt ut førespurnad til dei som vi har registrert e-postadresse til, og responsen har vore veldig bra. Vi reknar med at mellom 500 og 1000 medlemmer går over til digitalt abonnement allereie for denne avisa. For neste nummer reknar vi med endå høgre tal, seier han.

I tillegg til at medlemene får avisa raskare og Nei til EU sparar pengar som vi då kan bruke til anna aktivitet, er det også eit mål å redusere papirbruken og transport for å spare miljøet.

– Standpunkt er i særklasse

962 medlemmer. Nei til EU, til samanlikning, mista enda fleire medlemmer. **Heile 1192 i løpet av 2012.** Men den store skilnaden er kor mange som står att. Ved utgangen av 2012 hadde Nei til **EU 27 332 medlemmer**, mot Europabevegelsen som berre hadde **3450 medlemmer** att.

Enkelt å bruke. Standpunkt som e-avis er så enkelt å bruke at jamvel ein seksåring får det til. Fireåringen er meir interessert i å bygge ein stegosaurus. FOTO: SINDRE HUMBERSET

Remi Moen

den publikasjonen som vi trykker i størst opplag. Dersom dei som ønskjer det heller får avisa digitalt, vil det gjere ein skilnad.

Frivillig ordning

Når eit nytt nummer er klart, vil e-avisabonnentane motta ein epost frå Nei til EU med Standpunkt og Vett som PDF-dokument. I tillegg vil det vere med ei lenke til avisa på den nettbaserte publikasjonsløsninga Issuu. Denne er veldig fin å lese på nettbrett som til dømes Ipad.

– Nei til EU har ingen planar om å slutte å gje ut Standpunkt som papiravis. Vi reknar med at dei fleste medlemene framleis vil ha avisa på papir, og vi vil oppmode dei som likar best å lese avisa på gamlemåten om å halde fram med det, slår Remi Moen fast.

Han presiserer at om du

står som husstandsmedlem og ikkje får Standpunkt i posten, kan du også få avisa tilsendt digitalt.

– Vi legg opp til at medlemene må velje anten papiravis eller e-avis. Men mottakarane av papiravisa kan når som helst gå inn på nettsidene våre for å lese både den nyaste utgåva av Standpunkt, eller finne utgåver i arkivet, som går fleire år tilbake.

Av Sindre Humberset

sindre.humberset@neitileu.no

Standpunkt som e-avis

Her kan du teste e-avisa:

■ <http://www.neitileu.no/kunnskapsbank/publikasjoner/standpunkt>

■ http://issuu.com/nei_til_eu

Vil du registrere deg som e-avisabonnent? Send ei melding til: medlem@neitileu.no

■ Framleis er Europabevegelsen større enn det **største fylkeslaget** i Nei til EU. Men dersom 2013 vert like dårleg for dei som fjoråret, så går i alle fall **Rogaland Nei til EU** forbi. Og no når Europabevegelsen har kvitta seg med Paal Frisvold og går for det **trygge og keisame**, er det vel liten grunn til å tru at

medlemstalet vil eksplodere. **Medieblikk vil takke** Paal Frisvold for fire år der han har gjort norsk EU- og EØS-debatt meir interessant og spanande. Vi vonar at han ikkje har tenkt å trekke seg frå norsk EU-debatt sjølv om han no ikkje lenger er leiar i Europabevegelsen.

■ Ingen premie for å gisse ut denne spalta også må innom hest. Der er mykje å seie om **hestelasagne-saka**, men vi skal fokusere på tullet og tøyset. Og kvar finn vi det, om ikkje på Twitter. Geir Gråbein Nordby (@grabein): «Folk er glade i å bruke uttrykket 'Jeg er så sulten at jeg kan **spise en hest**.' Nå kan du det faktisk! Slutt å klage». Amanda Storemoen (@amandastoremoen) hadde ein triveleg kommentar: «Noen hadde skrevet 'Hest er best' på tavla, og jeg klarte ikke motstå fristelsen til å skrive **'som lasagne'** under=)». Aman Dip Singh (@sjokomann): «**Taco uten rømme** er som lasagne uten hest. Det fungerer bare ikke». Og Øyvind S (@segrov) kunne fortelje om at «Først var det hest i lasagnen. I dag fortalte sønn (4) om **kamel i grøten**.»

■ Også frå politisk hald kjem det interessante tweetar: **Trond Giske** (@trond_giske) skriv: «**Kortreist hest er best**». Nordland Bondelag på årsmøte i Nordland AP. :-)»

■ **Ragna Kronstad**, kommunikasjonsjef i Noregs Bondelag, utdjuar det nye slagordet i NRK Ytring 19. februar. «Hestekjøttkandalen har vist oss at vi ikke vet hva vi putter i munnen», skriv ho. «For øvrig, det er **ikke noe galt** med hestekjøtt. Selv er jeg vokst opp med **svartpølse** på matpakka. Men det er fint å vite at en gammel gamp blir håndtert på ærlig vis hele veien til **evige beitemarker**».

■ Det er ingen ting som heiter dårleg reklame, seiest det. Det har vel **restauranten Pingvinen** no stadfesta. Aftenposten melde 25. februar at restauranten var «**Utsolgt for hestelasagne**». «Det er ikke uvanlig at vi har hestekjøtt på menyen[...], fredag dro vi det litt langt med hestelasagne, og det var veldig populært», fortalde Sigurd Kvitberg, kjøksjef på Pingvinen pub og restaurant. Vi satsar på at det ikkje var Findus hestelasagne dei serverte.

PÅ NETT MED NEI TIL EU

WEB: neitileu.no (Nei til EUs nettsider) TWITTER: twitter.com/neitileu (Viktige kunngjøringar)

FACEBOOK: facebook.com (Søk etter neitileu)

STORTINGSVALGET 2013 OG NEI TIL EU:

Skal dele ut 1,3 millioner aviser

Husstandsutdeling i 2009. I Ås og Frogn Nei til EU i Akershus var lokallagsaktivistene i 2009 klare for utdeling. Lokallagsleiar Wenche Bachke hadde ingenting imot ei utdelingsrunde. – Dette har vi gjort før, sa ho då til Standpunkt, og sikta til husstandsutdelingar både i 2005, 2003, 2001 og i 1997. I august 2013 er det på han igjen.

FOTO: STIAN NICOLAJSSEN

Spørsmål kandidatundersøkelsen 2013

Vedtatt i styret 1.-2. mars

1. Mener du at Norge skal bli medlem av EU?

2. Det ligger et forslag til behandling i Stortinget om å endre Grunnlovens § 93. Dette skal gjøre det enklere å melde Norge inn i EU. Forslaget innebærer at Stortinget med 2/3-flertall, etter en rådgivende folkeavstemming, kan melde Norge inn i EU. I dag er kravet 3/4-flertall. Støtter du en slik endring av Grunnloven?

3a. Vil du foretrekke EØS-avtalen dersom alternativet er medlemskap?
3b. Vil du foretrekke EØS dersom alternativet er en bilateral handelsavtale?

4. Mener du at Norge bør bruke reservasjonsretten i EØS mot Jernbanepakke IV?

5. Et spørsmål om bruken av reservasjonsretten i EØS. Ikke endelig utforma.

I august og fram til stortingsvalet skal tusenvis av Nei til EU-aktivistar dele ut 1,3 millionar valkampnummer av Standpunkt i postkassene rundt om i landet.

Dei 19 fylkesvise valkampavisene presenterer svarene frå stortingskandidatane i fylket på spørsmål som Nei til EU har stilt dei om EU og EØS-avtalen. Kandidatutspørjinga og valkampavisene er dei største delane av Nei til EU sitt valkamparbeid, men allereie 12. april startar valkamparbeidet med landskonferansen i Oslo.

Kandidatutspørjinga

Heilt frå stortingsvalet i 1997 har Nei til EU hatt som eitt av sine hovedprosjekt å stille alle aktuelle stortingskandidatane aktuelle spørsmål om syn på EU, EØS-avtalen og aktuelle direktiv. Svarene vert distribuert til veljarane i form av 19 ulike fylkesaviser av Standpunkt fram mot valet 9. september.

– Kandidatundersøkinga er grunnfjellet i kampanjarbeidet vårt. Utan å tilrå enkelte parti eller kandidatar, gir publiseringa rettleiing for veljarar som er opptekne av EU- og EØS-spørsmål, seier Heming

Olaussen, leiar i Nei til EU og ansvarleg for gruppa som planlegg stortingsvalarbeidet.

Avisene vert distribuert fylkesvis, av tusenvis av Nei til EU-aktivistar i fylkeslaga i samarbeid med nei-alliansen. I tillegg vert ei fullstendig svaroversikt lagt ut på neitileu.no. Spørsmåla som vert stilte kan du sjå i boksa under.

Startar med landskonferansen

Nei til EU sitt valkamparbeid startar lenge før avisutdelinga.

– Landskonferansen i april kan sjåast som første opptrapping til kampanjeperioden. Deretter er 1. mai ein sentral markeringsdato. Etter sommerferien vil Arendalsuka 8.-13. august vere ein naturleg valkampstart, seier Olaussen.

– Elles er det jamt arbeid, med standsverksemd, deltaking i sommar på festivalar og marknader, som er grunnstammen i aktiviteten inn i valkampen. Vi ønskjer å stimulere til aktivt

mediearbeid lokalt, basert på flygeblad, faktaark og lesarbrevbanken, fortel han.

Nei til EU satsar ikkje på å arrangere egne møte i sjølve valkampen, men vil til gjengjeld vere til stades når andre, til dømes parti, media eller organisasjonar, arrangerer opne debattmøter.

Meir representativt Storting

I det norske folket seier om lag 75 prosent nei til EU, men ifølgje Nei til EU si kandidatundersøking frå 2009 er det ei lita overvekt av EU-tilhengjarar på Stortinget i dag.

– Nei til EU vil arbeide for at Stortinget etter valet skal verte meir representativt. Det gjeld både EU-motstanden som er så solid forankret i det norske folk, men også spørsmålet om alternativ til EØS-avtalen, seier Heming Olaussen.

Når det gjeld standpunkt til EØS så viser fleire Sentio-målingar at eit fleirtal i folket ønskjer ein handelsav-

tale heller enn EØS-avtalen. Stortingsrepresentantane sine standpunkt til EØS er ikkje kartlagt direkte, men ut frå partia sine standpunkt er det omlag 80 prosent ja til EØS på Stortinget.

EØS og EU-krisa

Ettersom spørsmålet om EU-medlemskap er uaktuelt dei neste fire åra, er det naturleg særleg å prioritere fokuset på EØS-avtalen.

– Vi vil arbeide for å gjere EØS til ei sak som vert diskutert i stortingsvalkampen, saman med aktuelle EØS-direktiv. Det vert også viktig å vise korleis EU og EØS virkar inn på aktuelle valkampsaker, til dømes innan helse- og omsorg, jernbanepolitikk og anna, seier han.

– Spørsmålet om EU si utvikling og solidaritet med folk i Europa skal likevel vere viktig i kampanjen, og vår grunnleggjande argumentasjon mot norsk EU-medlemskap må også med, presiserer han.

Mål på suksess

Nei til EU reknar ikkje med at EU eller EØS vil verte blant hovudsakene i valkampen. Men der er likevel konkrete mål med kampanjen.

– Stortingsvalarbeidet vårt er ein suksess dersom det vert fleire EU-motstandarar, og fleire EØS-motstandarar på Stortinget. Dessutan om det vert flertal eller blokkerande mindretal på Stortinget mot å endre paragraf 93 i Grunnlova. I tillegg vil vi leggje vekt på om EU- og EØS-spørsmål får merksemd og vert diskutert i valkampen, slår Nei til EU-leiaren fast.

– Dersom vi også aukar medlemstallet og aktiviteten i Nei til EU i løpet av valkampen, vert også det rekna på pluss-sida, smiler han.

Av Sindre Humberset

sindre.humberset@neitileu.no

NYTT VETT-HEFTE GRATIS MED STANDPUNKT:

10 grunner til at EU vil ønske en tosidig handelsavtale med Norge

Norge har viktige ressurser og er et kjøpesterkt marked for EU. Vett 1-2013 knekker myten om at vi ikke får solgt varene våre til EU uten EØS-avtalen.

Enkelte hevder at uten EØS-avtalen får vi ikke solgt varene våre til EU. Faktum er at handelen har gått fritt mellom Norge og EU lenge før EØS-avtalen. Dersom EØS-avtalen sies opp, skal den tidligere frihandelsavtalen med EU igjen tre i kraft. Den gir tollfrihet for alle industrivarer.

Sett fra EUs ståsted vil en bilateral avtale trolig være det mest interessante alternativet om EØS-avtalen sies opp. Det ligger i sakens natur at en ny avtale vil være en noe tettere tilknytning til EUs indre marked enn handelsavtalen fra 1973 og WTO-regelverket. Vett 1-2013 går gjennom ti grunner til at EU vil ønske en ny handelsavtale med Norge om EØS-avtalen sies opp. Standpunkt gjengir høydepunktene:

EØS-avtalen og WTO pålegger forhandlinger

1 EØS-avtalens artikkel 127 sier ikke bare at avtalen kan sies opp med tolv måneders varsel, men også at oppsigelsen skal følges av forhandlinger om å finne praktiske løsninger. Dessuten sender WTO-regelverket Norge og EU til forhandlingsbordet ved et eventuelt bortfall av EØS-avtalen.

Norge er et kjøpesterkt marked

2 EØS-avtalen regulerer markedsadgang begge veier, for EU adgangen til det norske markedet. Frihandelen har ført til at norsk næringsliv har tapt markedsandeler hjemme, og at få norske næringer utenom olje og gass samt oppdrett har vunnet markedsandeler på EUs indre marked. Ser vi bort fra olje og gass, kjøper vi vel så mye fra EU som vi selger til unionen. EUs eksport til Norge i 2011 var hele 350 milliarder kroner. Det vi kjøper fra EU er stort sett ferdigvarer, alt fra skruer til tv-apparater, biler og datamaskiner.

EU trenger energi

3 Norge har varer og tjenester EU mangler. Derfor var Norge i 2011 på fjerdeplass av landene EU importerer mest fra, bare slått av Kina, USA og Russland. EU er, og vil i lang tid fremover være, avhengig av norsk olje og gass. Mer enn 60 prosent av gassen og mer enn 80 prosent av oljen EU bruker er importert.

EU trenger fisk

4 EU importerer 55 prosent av fisken som forbrukes i medlemslandene, og importavhengigheten er økende. Norge er derimot verdens største eksportør av fersk, kjølt eller frossen fisk, og sto i 2010 for oppunder 15 prosent av verdien av verdenshandelen. Eksporten av fisk til EU har over tid økt betydelig, men utviklingen går i retning av at andre markeder øker enda mer. EU på sin side trenger fisk både som råvare og som ferdigprodukt.

EU trenger mineraler og metaller

5 På verdensbasis er mineraler og metaller råvarer som er i ferd med å bli knapphetsgoder. EU forbruker langt mer enn man selv har ressurser. Det finnes forekomster av mineraler og metaller mange steder i Norge.

EU ser mot nordområdene

6 I EU er det en betydelig interesse for nordområdene og ressursene som finnes der. Området er rikt på olje, gass, mineraler og fisk, ressurser EU trenger. Norges sentrale posisjon i nordområdene og i det arktiske samarbeidet kan utnyttes i forhandlinger om en ny avtale mellom Norge og EU.

Norge er en stor nettobidragster til EU

7 Tilknyttet EØS-avtalen betaler Norge årlig 4,6 milliarder kroner i året. Selv om det ikke er noen formell kobling mellom mesteparten av disse midlene og handel, er det opplagt av EU vil ha stor interesse av et fortsatt ordnet avtaleforhold med en betydelig nettobidragster som Norge.

EU har frihandel som målsetning

8 EU bygger på en politisk ideologi som forplikter unionen til å utvikle nye handelsrelasjoner. Den traktatfestede målsetningen for EUs felles handelspolitikk er å bidra til å: «gradvis avskaffe restriksjonene i den internasjonale handel». Da ville det være umusikalsk om EU skulle nekte å forhandle med Norge om en ny handelsavtale.

EU har mange handelsavtaler

9 EØS er en spesiell og ubalansert avtale. Det normale i internasjonal handel er bilaterale handelsavtaler. Det gjelder også for EU, som har over 30 aktive frihandelsavtaler. Når vi ser på de varene og tjenestene som EU kjøper fra Norge, og omfanget av handelen fra EU til Norge, er det utenkelig EU ikke skulle ønske å ha en frihandelsavtale med Norge.

EU agerer realpolitisk

10 Norge har sagt nei til EU-medlemskap to ganger. Begge gangene var EU interessert i å finne ordninger som utviklet handel og samarbeid med Norge. Frihandelsavtalen fra 1973, EØS-avtalen og en rekke bilaterale avtaler på ulike områder viser dette. Da befolkningen i Sveits avviste EØS-avtalen i en folkeavstemning i 1992, satte EU og Sveits seg ved tegnebrettet og lagde en skreddersydd avtalesett. Prosessen rundt de sveitsiske avtalene viser at EU er realpolitisk og kan strekke seg langt for å ivareta sine interesser.

Av Morten Harper
morten.harper@neitileu.no

Vett 1-2013

TULL OM TOLL
Trenger vi egentlig EØS-avtalen for å selge varer og tjenester til EU?

Tull om toll
Trenger vi egentlig EØS-avtalen for å selge varer og tjenester til EU? Nei til EUs skriftserie VETT nr 1 2013 gir svarene. Alle medlemmer som ønsker det kan få Vett som istikk i Standpunkt. Send melding til medlem@neitileu.no for å bli registrert som Vett-abonnet.

Kritikerpris til Hjorths «Leve posthornet!»

■ **Vigdis Hjorth** markerte seg i fjor med sin bok «Leve posthornet!», som hun lot seg inspirere til å skrive av EUs postdirektiv, skriver Dagbladet 7. mars. Nå har hun fått kritikerprisen i kategorien beste skjønnlitterære voksenbok, som er utgitt av Cappelen Damm. Hjorth hedres for å ha blåst liv i den politiske romanen.

– I «Leve posthornet!» er det uhyre forfriskende når

distriktspolitikk og tri-viell velferdslobbyisme invaderer livet til Ellinor og snur opp ned på det chic-litt-lignende universet til fortellingens hovedperson, sa litteraturkritiker og medlem i Kritikerlaget, Henrik Keyser Pedersen, da han overrakte prisen, skriver NTB.

Motstanden i Europa samles i Aten

■ «**7.-9. juni** samles tusener av representanter fra fagorganisasjoner og sosiale bevegelser fra hele Europa i Aten under paraplyen Alter Summit (Alternativt toppmøte). Der vil de lansere en plattform for et annet Europa, samt protestere mot den dramatiske arbeidsløshets- og nedskjæringspolitikken som særlig rammer land etter land i EU», skriver Asbjørn Wahl fra For velferdsstaten i Klassekampen 27. februar.

«Tre av de europeiske faglige føderasjonene har sluttet seg til Alter Summit. Det gjelder de offentlig ansattes

(EPSU), transportarbeidernes (ETF) og lærernes (ETUCE) organisasjoner. I tillegg har en rekke nasjonale faglige landsorganisasjoner støttet det nye initiativet, i Italia (CGIL), Frankrike (CGT), Belgia (CSC og FGTB), Portugal (CGT-P), Storbritannia (TUC), Ungarn (MSZ OSZ) samt noen mindre fagorganisasjoner. Euro-LO har også gitt initiativet sin støtte», skriver Asbjørn Wahl i kommentaren.

Festning Europa tetter hull

■ **I fjor sommer** greide greske myndigheter, godt hjulpet av EUs grensepoliti Frontex, å stenge det som siden 2010 har vært Europas åpne bakdør: 203 kilometer kupert terreng som skiller Tyrkia og Hellas, skrev Aftenposten 16. februar. Frontex har satset tungt for å få kontroll over Evros-grensen. Flere hundre utenlandske politifolk, deriblant norske, har hjulpet gresk politi med overvåkingsutstyr, patruljering og registrering.

– Men dette fjerner ikke presset mot Europas grenser, påpeker Piril Ercoban, leder for hjelpeorganisasjonen

Mülteci-Der i Izmir.
– Det nytter ikke hvor høye murer, synlige og usynlige, man bygger rundt landene sine. Så lenge folk har et desperat behov for et trygt sted, vil de finne nye veier, bare farligere og dyrere, sier Ercoban.

– Fri flyt av død hest

■ **Stein Ørnhoi** setter hesteskandalen i det rette perspektivet i Dagsavisen 7. mars. «Du kan altså ikke be om billig mat og fri flyt av varer og tjenester og samtidig unngå hestekjøtt i ferdigpizzaen. Så mye kontroll kan vi ikke ha, ikke engang i Brussel». Og videre: «Har du gitt lov til å sende døde hester på tvers av alle landegrenser, vet du aldri om det er hest i karbonaden eller hvor hesten døde. Europa har fått det de har

bedt om. Det er ikke moralen som har sviktet. Det vi opplever er et system som svikter. Fri flyt av død hest er en bagatell i det store bildet. Det som teller er millioner av arbeidsløse, dramatisk økning i forskjellen mellom fattig og rik og økt kriminalitet,» heter det i artikkelen til Ørnhoi.

Tekst og bilete: Jens Kihl
Medlem av arbeidsutvalet i Nei til EU

INGEN JA-VIND PÅ ISLAND:

Annléis nei-kamp

I februar var 63 prosent mot og 24 prosent for islandsk EU-medlemskap. Det meste tyder på at den dagen sjølv folkerøystinga om EU-medlemskap kjem opp, vil islendingane stå fast på sitt nei, skriv Jens Kihl, medlem av arbeidsutvalet i Nei til EU.

■ **Det islandske Alltinget** er verdas eldste eksisterande parlament. Frå starten på Þingvellir i 930 har Alltinget overlevd Noregsveldet, dansketida, svartedauden, eit par verdskrigar, frigjeringsstida og det meste anna. Korleis vil det islandske folkestyret stå seg i møte med EU?

Dersom ein reiser til Island i januar, er det ikkje fyrst og fremst for dagsljøsets del. Då ser det langt ljøsar ut for den islandske nei-sida, som samlar store delar av det islandske folket bak sine fanar.

Heimssýn

Nei til EUs systerorganisasjon på Island heiter Heimssýn. Dette namnet blir ofte misforstått av oss nordmenn, som gjerne trur namnet peiker på ein organisasjon som vil ta vare på det heimlege og fryktar det framande. Hadde vi følgd med betre i gamalnorsk-timane på skulen, hadde vi hugsat at Heimskringla av Snorre Sturlason bér namnet etter dei fyrste linene i sagaverket; Kringla heiminsins – den runde jordskiva. Heimssýn tyder altså «verdsbilete» og er alt anna enn framandfiendsleg. På kontoret deira finn ein flust med den norske Nei til EU-plakaten «Verda er større enn EU».

Men på mange måtar er skilnadene mellom Nei til EU og Heimssýn meir slåande enn likskapane. På Island bur om lag to av tre innbyggjarar i hovudstadsområdet, og islendingane har (med god grunn) ikkje vektlagt organisasjonsbygging på bygda like sterkt som vi har i Noreg. Det er òg tydeleg at Heimssýn er meir høgorentert enn norske Nei til EU og meiner sjølv at dei tek stilling i færre politiske spørsmål enn kva deira norske systerorganisasjon gjer. Og endå viktigare: Det politiske landskapet på Island er heilt annleis enn i Noreg.

Politikken snudd på hovudet

Etter at finanskrisa gjorde sitt inntog i 2008 er islandsk politikk snudd på hovudet. Det tradisjonelt største partiet, borgarlege Sjálfstæðisflokkurinn (Sjølvsstendepartiet), blei redusert til nest størst og opposisjonsparti. Sosialdemokratiske (og EU-venlege) Samfylkingin og SVs søsterparti Vinstri Græn gjekk inn i regjering etter at sistnemnde hadde dobla oppslutninga i valet. Nei-partiet Vinstri Græn gjekk likevel med på å byrje forhandlingar med EU om medlemskap, eit standpunkt som har ridd partiet som ei mare sidan.

Måndag 14. januar var det spanande å vere nei-mann i Alltinget: Regjeringa kunn gjorde at dei ville leggje medlemskapsforhandlingane på is til etter valet i april. Nokre veker seinare blei det klart at EFTA-domstolen meinte Island ikkje hadde plikt til å betale gjelda etter dei store bankane som gjekk over ende i 2008, og slik mista ja-sida på Island eit viktig argument for medlemskap.

Sjálfstæðisflokkurinn har i alle år vore eit nei-parti, til skilnad frå sine konservative systerparti i Norden. Partiet har likevel vore ein sterk tilhengar av NATO-medlemskap og slik lagt premissane for islandsk utanrikspolitik i fleire tiår. Island har ikkje eige forsvar, men spar-ka likevel bra frå seg under torsekekrigane på 50-, 60- og 70-talet. Derimot har den amerikanske basen som låg på Keflavík frå 1951 til 2006 vore viktig – både politisk og kulturelt. Det seiest at ingen folkeslag er flinkare til å lage hamburgarar enn islendingane.

Landbruk og fiskeri

No gjenstår berre eit par kapitlar av forhandlingane mellom Island og EU, men det er likevel desse det er knytt mest spenning til; landbruk og fiskeri. På

70-talet stod fisk for 90 prosent av dei islandske eksportinntektene, og framleis er fisket heilt dominerande i politisk og økonomisk debatt. Det er difor venta at det store nei-fleirtalet på målingane vil halde seg – særleg om EU ikkje gjev Island fullt unntak for fiskeripolitikken.

På den islandske nei-sida har det vore knytt mykje irritasjon til at EU-informasjonskontoret på Island har skrytt av at medlemskapsavtalen var så godt som ferdigforhandla. Dei har peikt på at råderetten over naturressursane har stått att, og at dette er sjølv kjernen i den islandske EU-debatten. Og dersom Island skulle få full råderett over egne ressursar – kva var då igjen av den indre marknaden og dei fire fridomane?

Stor EU-motstand

Denne våren skal det vere val til Alltinget, og det er klart at haldninga til EU vil vere den dominerande saka, som ein slags ekvivalent til det norske stortingsvalet i 1993. I februar var 63 prosent mot og 24 prosent for islandsk EU-medlemskap, slik at det meste teiknar for gode valresultat for tydelege nei-parti, sjølv om sosialdemokratane kan mobilisere godt i ja-grupper. Det meste tyder likevel på at den dagen sjølv folkerøystinga om EU-medlemskap kjem opp, vil islendingane stå fast på sitt nei. EØS-debatten går ikkje like høgt på Island som heime i Noreg, men det er godt kjend at ny EØS-politikk frå norsk side vil gje viktige konsekvensar for islendingane.

Men for eit land med 300 000 innbyggjarar er det utenkjelig å ikkje knyte seg til ein storebror. Det er ikkje berre kontinentalplatene som dreg Island i ulike retningar – det har alltid vore diskusjonar om kva veg Island skal vende seg; Europa eller Amerika.

Hallgrímskirkja, kombinert kyrkje og radiomast, er eit landemerke i Reykjavik. Mange islendingar flest internasjonalt orientert. Han er mest kjend for å ha gjenfrelst nokre isle i Afrika.

Det meste tyder likevel på at islendingane vil stå fast på sitt nei.

o i eit annleis land

n kyrkja er kalla opp etter, var som endingar som hadde blitt røva av tyrkarar til

Heimssýn, Nei til EUs systerorganisasjon på Island, organiserer om lag 7000 isendingar. Det er to prosent av alle innbyggjarane på sagaøya og langt meir enn ja-sida.

Kor går ungdomen? Unge isendingar reiser gjerne ut, anten til USA eller Europa. Island er heilt avhengig av at dei vender heim etter nokre år.

Gullfoss er den største fossen i Europa, målt i vassføring. Mange isendingar vonar at krafteksport skal bli det neste eventyret på Island. Då er det ein fordel med sjølvråderett.

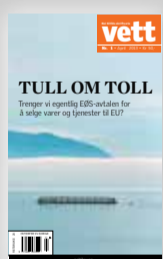
Arnar Þórarinnsson, informasjonsvarleg i Herjan (det islandske Studentar mot EU). Arnar er oppteken av at isendingane skal styre sjølv, slik at det er mogleg å skape ei framtid på Island etter finanskrisa.

Publikasjoner fra Nei til EU

EØS-avtalen i bevegelse - 225,- (medlemspris)

Nei til EUs årbok 2013 tar debatten om hva slags avtaleforhold Norge skal ha med EU.

Bidragstere som Audun Lysbakken, Liv Signe Navarsete, Knut Arild Hareide, Helga Pedersen, Jan Davidsen og Merete Furuberg diskuterer: Hva er mulig og umulig innenfor EØS? Kan og bør arbeidslivet tas ut av EØS-avtalen? Trenger vi EØS-avtalen for å få solgt varene våre? Boken inneholder også en gjennomgang av kommende EØS-saker og Dag Seierstads årskvakkade. 128 sider.

Tull om toll - 50,-

Trenger vi egentlig EØS-avtalen for å selge varer og tjenester til EU? Nei til EUs skriftserie VETT nr. 1 2013 gir svarene. Faktum er at handelen har gått fritt mellom Norge og EU lenge før EØS-avtalen. Gjennomgang av hvordan frihandelsavtalen og WTO sikrer markedsadgang. 10 grunner til at EU vil ønske en ny tosidig handelsavtale med Norge. Oppdatert statistikk for Norges handel med EU. 64 sider.

Fremmer EU freden? - 50,-

Spesialutgave av Nei til EUs skriftserie VETT, med aktuelle artikler om hvorfor EU ikke er noen verdig vinner av Nobels fredspris. Stadig flere uttrykker skepsis til den militariseringsen vi ser i dagens EU. Realismen i oppbyggingen av en EU-hær er omstridt, men Lisboa-traktaten tegner et klart bilde av hva som er ambisjonene: et militært slagkraftig EU, som kan operere over hele verden. Denne spesialutgaven sendes ikke VETT-abonnentene og må bestilles.

Myter og fakta om EU og EØS

Løpesedler som svarer på ja-sidens luftige påstander. Nummer fire tar hull på mytene om at vi trenger EØS for å få solgt varene våre til EU. Nummer fem tilbakeviser påstanden om at Norge er 3/4 medlem i EU. Perfekt å gi til tvilere og ja-folk.

Ferske faktaark

- 4-2013:** EUs pasientrettighetsdirektiv
- 3-2013:** Farlig smitte fra kjøledyr
- 2-2013:** Jernbanepakke 4
- 1-2013:** Storbritannias strid om EU

Aktuelle arbeidsnotat

- 2-2013:** Pasientrettighetsdirektiv
- 1-2013:** EUs vurdering av EØS-avtalen
- 6-2012:** Merknader til Meld. St. 5 (2012-2013) EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU

Last ned fra Nei til EUs nettsider:
www.neitileu.no/kunnskapsbank

Av **Kjellfrid Blakstad**, leder seksjon helse og sosial i Fagforbundet
Og **Heming Olausen**, leder i Nei til EU

EUS PASIENTRETTIGHETSDIREKTIV:

Mot et europeisk helsemarked

Fagforbundet og Nei til EU frykter at direktivet vil øke konkurransepresset på nasjonale helsesystemer og dermed sette Norges offentlige velferdsmodell under press.

Regjeringen har nettopp hatt på høring detaljene for innføringen av EUs pasientrettighetsdirektiv i Norge. Det er ikke demokratiske prosesser, men dommer i EU- og EFTA-domstolen som har presset fram samordning av helsepolitikken i EØS-området. Vi tror at direktivet kan føre til flere private sykehus med økonomisk utbytte som motiv.

Norge har et forutsigbart og velutviklet helsevesen med høy kvalitet. Det er enighet om å bygge videre på et politisk styrt, offentlig helsevesen. Den norske modellen innebærer rettferdig fordeling, lik tilgjengelighet og samme muligheter for alle. Dette står i skarp kontrast til helsesystemer som er baserte på forsikringsordninger og markedsstyring, som for eksempel det amerikanske. Pasientrettighetsdirektivet som skal implementeres i EU-landene i løpet av 2013, vil rokke ved prinsippene for vårt solidariske helsevesen.

På markedets premisser

Pasientrettighetsdirektivet gir rammer og regler for et europeisk helsemarked. Det er en del av regelverket for det indre markedet, som skal sikre fri flyt av varer, tjenester, kapital og personer i hele EU/EØS-området. Gjennom EØS-avtalen er Norge en del av dette. EU-domstolen – som ikke velges av innbyggerne, har i flere omganger tolket EUs prinsipper om fri flyt inn i helsepolitikken. Tjenesteytere og borgere skal i prinsippet fritt kunne levere og motta helsetjenester i EU-området, og personer ta med seg rettigheter og få behandling i andre land. Som pasient skal du få rett til å få refundert utgifter til helsehjelp mottatt i andre land etter samme regler som i eget land.

I utgangspunktet oppfattes direktivet som positivt fordi det sikrer nordmenn utvidede pasientrettigheter. Men et slikt fritt sykehusvalg – med rett til behandling utenlands på hjemlandets bekostning – vil sette landenes ønske om å ha kontroll og styring med eget helsevesen og helsebudsjett under press.

Direktivet vil altså utfordre medlemslandene – og Norges – muligheter til selv å styre bruken av private, kommersielle sykehustjenester. Spørsmålet

Skottland mot pasientrettighetsdirektivet. Skottland har gjeninnført et offentlig helsevesen, og en rapport konkluderer med at pasientrettighetsdirektivet er viktigste trussel mot den offentlige skotske modellen. Bildet viser at også snøen kan være en trussel mot det skotske helsevesenet (NHS). Her har ambulansen fått hjelp av hæren.

FOTO: SCOTTISH GOVERNMENT

som regjeringen ikke drøfter i sitt høringsnotat, er om en slik valgfrihet kan komme til å undergrave det offentlige helsevesenet. I dag kan myndighetene ha styring med både omfang og kostnader. I EUs helsemarked blir det fri konkurranse. Dette er en skremmende utvikling. Vi frykter en utvikling der markedet blir premissleverandøren i helsesektoren.

Se til Skottland

I en rapport om Skottlands reversering av et markedsbasert helsevesen konkluderes det med at pasientrettighetsdirektivet er viktigste trussel mot den offentlige skotske modellen. De skotske forskerne argumenterer for at direktivet vil tvinge fram markedsløsninger som et klart flertall i Skottland har sagt nei til, og de anbefalte regjeringen å

avvise EU-direktivet.

Et unødvendig direktiv

I prinsippet er det bra at pasienter skal kunne få behandling på tvers av landegrensene, og en styrking av pasientrettigheter er i seg selv positivt og ønskelig. Det er ingen tvil om at samarbeid mellom nasjonale helsemyndigheter er nødvendig – men det finnes allerede. Helt siden 1971 har det eksistert en EU-forordning som sikrer EU-borgere rett til akutt helsehjelp også utenfor sitt eget hjemland. Den sikrer at land kan avtale å dekke planlagt behandling. Pasientrettighetsdirektivet er derfor ikke nødvendig av hensyn til menneskers rett til helsehjelp, men har utelukkende som siktemål å inkorporere helsetjenestene i det indre markedets regelverk for kommersiell handel.

RØYSTERETTSJUBILEET FEIRER FREDERIKKE MARIE QVAM:

– Eit politisk menneske

11. juni 2013 er det hundre år sidan norske kvinner fikk full røysterett på lik linje med menn.

Ei av dei som vi i dag kan takka for dette, er Frederikke Marie Qvam.

– Ho var eit politisk menneske som brann for kvinners rett, fortel Magnhild Folkvord, som i april kjem ut med biografien «Frederikke Marie Qvam – rabaldermenneske og strateg». Folkvord er mangeårig medlem og aktivist i kvinneutvalet i Nei til EU og Oslo Nei til EU.

Vegen for kvinneleg røysterett var lang. Den starta på siste halvdel av 1800-talet og enda opp med eit vedtak i Stortinget. Kampen for røysterett for kvinner kom i gang parallelt med at røysteretten for menn vart utvida på slutten av 1800-talet. På same måte som for menn vart røysteretten utvida stegvis.

Tett forhold

Ole Anton Qvam, gift med Frederikke Marie og stortingsrepresentant for «det røde amt» Nord-Trøndelag, var ein av dei som i 1886 leverte framlegg om røysterett for kvinner.

– Alt i 1875 sat ho på garden deira i Steinkjer og sendte brev til mannen i Kristiania der ho etterlyste korleis det gjekk med kampen for kvinneleg røysterett. Ekteparet Qvam hadde eit nært forhold og delte nok mange politiske meiningar. Dei traff kvarandre då Ole Anton kom som privatlærer heim til Frederikke Marie, og dei vart kjæraster (i skjul) då ho berre var 14 år.

– For Frederikke var det svært viktig at skulle kunne forsørgja seg sjølv. I eit testamente ho skreiv som ganske ung mor stod det at hennar største ønske var at jentene forsørgde seg sjølv, om så det var at dei måtte vera som tenestejenter.

Kvinnene vart inkjekjønn

– Fyrste gong kvinneleg røysterett vart diskutert i Stortinget var i 1890. Det var mange saftige utsegn i debatten, fortel ho.

– Spesielt utmerka biskopen i Kristiansand seg, biskop Heuch. Han meinte at debatten var heilt unødvendig: «af Hensyn til Stortingets kostbare Tid ...». Heuch meinte at kvinna var viktig for samfunnet, men i eigenskap av å vera leiar i heimen. Dette var heller ikkje eit uvanleg argument, og mange snakka varmt om kvinna og dei kvinnelege eigenskapane i heimen. Heuch sa til dømes at «hun har en Følelsernes Finhed og en Stemningernes Rigdom og en Hengivenhedens Evne, som Manden som saadan mangler.» Deltaking i det offentlege, politiske liv ville føra til eit forfall i heimen.

– Kvinna kunne ikkje ha hjartet sitt to stader, meinte Heuch. Andre representantar ville spa-

Frederikke Marie Qvam. – Ei anna sak eg meiner Qvam deler med nei-rørsla, er altså denne evna til å arbeida på lag med grasrota. Ho var ein dyktig organisator, seier Magnhild Folkvord, som kjem med bok om Qvam i april.

FOTO: ARKIVPORTALEN.NO

Magnhild Folkvord

ra kvinnene for den lidinga det var å røysta, og andre igjen frykta for at det kvinnelege, det «moderlige», ville forsvinna når kvinnene fekk røysterett og politisk medverknad. Kvinnene ville enda opp som eit inkjekjønn.

Kampen for sjølvråderett

– Er det nokre samanhengar mellom nei-saka og Qvam sitt politiske syn?

– Det er jo sjølv sagt to ulike saker og to ulike tidsepokar, men eg meiner at kampen om sjølvråderett er noko Qvam de-

ler med Nei til EU. Frederikke var svært oppteken av det norske, og at Noreg skulle styra seg sjølv. I 1905 var ho i front i innsamlinga av underskrifter for å oppløysa unionen med Sverige. Kvinnene hadde fått avgrensa kommunal røysterett i 1901, og forkjemparane for kvinneleg røysterett meinte at det derfor ikkje var urimeleg at kvinnene fekk røysta om unionen.

– Då vedtaket om at det skulle vera folkerøysting vart kjend, sende Frederikke sendte straks eit telegram til stortingspresidenten Carl Berner der ho spurte om ikkje kvinnene burde reknast med i folkerøystinga. Ho fekk avslag og sette i gong med ein storstilt underskriftsaksjon. Opprop i avisene og underskriftslistar vart lagt ut overalt

der kvinner ferdast i lokalsamfunna.

På nokre få veker samla dei inn over 300.000 underskrifter. Samstundes var det berre 368.211 menn som røysta ja til unionsoppløysinga – og 184 som røysta nei i folkerøystinga. Kvinnene samla nesten like mange underskrifter som det var røyster!

– Det er svært imponerende å tenkja på at ein kan samla inn så mange underskrifter i ei tid utan internett og all den moderne infrastrukturen vi har i dag, men dei tok i bruk alle kontaktar og kjennskap. Ei kvinne sat på trappa utanfor nærbutikken og spurte alle som kom forbi om dei ville skriva under. Noreg hadde også eit relativt godt utbygd postvesen på den

tida. Disse underskriftene ligg ute på Stortingsarkivet sine heimesider, så her kan du gå inn og sjå om oldemor skreiv under for oppløysing av unionen, fortel Folkvord engasjert.

Grasrotarbeid

– Ei anna sak eg meiner Qvam deler med nei-rørsla, er altså denne evna til å arbeida på lag med grasrota. Ho var ein dyktig organisator. Innsamlinga av røyster i 1905 viser jo korleis dei utnytta potensialet i ei aktuell sak, seier ho.

– Samstundes var Fredrikke leiar i fleire organisasjonar: Ho var leiar i Landskvindestemmeretsforeninga, i Norske Kvinders Sanitetsforening, og nestleiar i Norske Kvinders Nasjonalråd. Ho utnytta desse verva så godt ho kunne: På ei foredragsreise kunne ho ha tre møte på same stad. Fyrst møte med sanitetskvinnene, så møte med dei i røysterettsforeninga, og så til slutt eit møte om kampen mot den kvite slavehandelen, det vil seia kampen mot internasjonal kvinnehandel, som ho også var sterkt engasjert i.

Gløymd i ettertid

Frederikke Marie Qvam arbeide tett med Gina Krog under røysterettskampen, men medan Krog var retorikaren og talaren, var Qvam organisatoren.

Magnhild Folkvord trur det er ein grunn til at ho ikkje har blitt hugsa på i ettertida.

– Frederikke var leiar i Sanitetsforeninga til ho var 90 år. Sanitetsforeninga utvikla seg til ein meir upolitisk organisasjon, sjølv om organisasjonen absolutt hadde eit politisk føremål då den vart stifta. I åra før unionsoppløysinga i 1905 var det ein reell krigsfare og mange frykta ein krig med Sverige. Sidan kvinnene ikkje fekk handtera våpen, fekk dei ta seg av dei sára soldatane. Seinare gjekk Sanitetsforeninga over til å kjempa mot eit av største trugs-måla mot folkehelsa på den tida: tuberkulosen. Frederikke fekk fem ungar og mista fire av desse, fleire av tuberkulose.

– Eg meiner at Sanitetsforeninga var eit feministisk prosjekt i samtida, sjølv om det vart ei «omsorgsforening». Dei var med på å byggja opp velferdsinstitusjonar som vi reknar for sjølv sagt i dagens velferdsstat. Det var kvinner som styrte foreninga, frå topp til botn, og dei var skeptiske til å gje frå seg makt til mannlege lækjarar. Kvinner over heile landet fekk opplæring i organisasjonsarbeid på premissane til kvinner.

Av Eva Marie Mathisen

eva.marie.mathisen@neitileu.no

Stil politikarane til veggs! Paneldebatten på laurdag 13. april har temaet «Skal vi få nok et stortingsvalg der EU/EØS-spørsmål feies under teppet?». Biletet er frå paneldebatten med partia under landsmøtet 2012.

FOTO: EIVIND FORMOE

NEI TIL EUS LANDSKONFERANSE 12. OG 13. APRIL:

Vi tek debatten på landskonferansen!

Berre to veker før LO-kongressen inviterer Nei til EU til landskonferanse. Konferansen fredag 12. og laurdag 13. april vil ta opp sentrale tema før kongressen og valkampen.

Hilde Loftesnes Nylén og Kjell Arnestad er konferansekoordinatorar. Dei gler seg til å kunne invitere medlemmer og tillitsvalde i Nei til EU, samt alle andre interesserte til konferansen.

– Vårt hovudmål med konferansen er å få fram våre perspektiv i debatten framfor LO-kongressen. Vi ønskjer spesielt å utfordre myten om at vi treng EØS for å få tilgjenge til EU-marknaden, og at avtalen er «livlina vår til Europa». Vi ønskjer at konferansen skal bidra til at LO gjer eit godt EØS-vedtak på kongressen, seier Kjell Arnestad.

Oppkøring til valet

Landskonferansen er også ein del av Nei til EU sitt arbeid fram mot stortingsvalet, og vil vere viktig for å gje organisasjonen kunnskap som trengs for å kunne delta i debattane i valkampen.

– Vi ønskjer å få fram hovudproblemstillingane knytt til EØS spesielt, men også fokusere på EU og krise, konsekvensar for

Kjell Arnestad

arbeidslivet i Europa og å vise solidaritet med dei som får liva sine øydelagde av EU-krise, fortel Arnestad.

– Det vert innleiingar frå politikarar, forskarar og sentrale representantar frå norsk og utanlandsk fagrørse, og fleire spanande debattar. Så set av helga, oppmodar Arnestad.

Temaer som kjem opp på konferansen er:

- Krise i EU og konsekvensar for europeisk fagrørse,
- Samferdsle – nok ein sektor som vert utfordra av EU-lover.
- Er industrien avhengig av EØS for å få seld varene sine?
- Bør EØS vere eit tema som veljarane får ta stilling til i stortingsvalet?

Både konferansedagane er lagt opp for å vere nyttige og interessante

for alle deltakarane. Men fredagen heiter fagleg konferanse, og er innretta spesielt mot faglege tillitsvalde. Laurdagen er innretta for eit meir generelt publikum.

– Har du høve bør du likevel få med deg bae dagane. Både fredagen og laurdagen vert avslutta med ein spanande paneldebatt, fortel Kjell Arnestad.

Tittel på debatten på fredagen er «Kan kampen mot sosial dumping og nasjonale faglige interesser ivaretas innanfor dagens EØS-avtale?». Debattantar her er Jon E. Dølvik frå Fafo, Truls Wickholm frå Ap, Kristine Larsen frå HK og Karin Andersen frå SV. Debattleiar er Dag Seierstad.

Tema for debatten laurdagen er «Skal vi få nok et stortingsvalg der EU/EØS-spørsmål feies under teppet?». I panelet sit Snorre Valen frå SV, Steinar Gullvåg frå Ap, Knut Arild Hareide frå KrF, Bjørnar Moxnes frå Raudt, samt representantar frå Senterpartiet og Høgre. Debattleiar her er Ebba Boye frå Manifest Analyse.

Fagleg konferanse og landskonferanse

■ Fredag 12. og laurdag 13. april. Konferansen startar kl. 10.00 og varer til kl. 16.30 bae dagar.

Deltakaravgifta for privatpersonar er 100,- per dag. Ungdom/studentar gratis.

■ Klubbar og fagforeiningar: fredag 400,-, fredag+laurdag 600,-. Deltakaravgifta inkluderer lunsj bae dagar.

■ Påmelding innan 4. april. Sjå komplett program på neitileu.no

Gratis barnepass

Nei til EU sin landskonferanse er også tilrettelagt for barneforeldre.

– Vi veit at det kan vere vanskeleg for småbarnsforeldre å delta på arrangement i helgene. Så i år vil vi for første gong tilby barnepass for aldersgruppa 1-6 år på

laurdagen. Ta kontakt med oss på konferanse@neitileu.no dersom du er interessert i dette. Laurdag vil også country- og viseartisten Tove Bøygard stille opp med eit kulturelt avbrekk.

Av Sindre Humberst
sindre.humberst@neitileu.no

SATSER PÅ ORGANISASJONSBYGGING OG VERVING:

Bli nei-venn!

Vinnarar i 2012. Møre og Romsdal Nei til EU er ofte å sjå på scena når prisane i organisasjonscupen skal delast ut. På landsmøtet i 2012 mottok fylkesleiar Ole Kvalheim mellom anna pris for flest lesarinnlegg av Hilde Nylén og Trude Koksvik Nilsen.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

For å bygge opp organisasjonen og styrke økonomien tilbyr Nei til EU nå en nei-venn-ordning. I tillegg satses det på organisasjonscup og vervekampanje.

Er du medlem i Nei til EU og tenker at din organisasjon også burde støtte aktivt opp om nei-siden? Nei til EU tilbyr fra januar 2013 alle interesserte lag og foreninger å bli nei-venner.

– Vi får aldri nok gode venner, sier organisasjonskonsulent Hilde Nylén.

– Vi vet at mange lag og foreninger i ulike miljøer støtter oss politisk, og dette tilbudet har vi laget for å gi en mulighet til å vise denne støtten mer aktivt, sier Hilde Nylén, som fungerer som organisasjonskonsulent i Nei til EU.

Hun forklarer at alle nei-venner vil få tilsendt Standpunkt til foreningskontoret, og de får i tillegg også tilsendt alle Vett-heftene som gis ut i løpet av året. Vett er Nei til EUs egen skriftserie og kommer ut fire ganger i året. I Vett går vi i dybden på aktuelle temaer. De siste heftene har handlet alt fra euro-krisen, EØS og landbruk, kvinner i Europa til faglige rettigheter og EU som fredsprosjekt.

– Dette er en fin mulighet til å vise støtte, bidra økonomisk til Nei til EU, og i tillegg motta informasjon og skoleringsmaterie, sier Nylén.

Organisasjonscupen

Nei til EU inviterer også i år til organisasjonscup.

– Alle aktiviteter i fylket teller, og beste fylkeslag blir behørig premiert! Studenter mot EU er også med og konkurrerer som en enhet, sier Hilde Nylén.

– Cupen gjelder allerede fra 1. januar, så fylkeslagene må huske å melde inn allerede avholdte arrangement og lignende, sier hun.

Nei-venn

Bestevenn: 10 000,-

(5 eks. av Standpunkt samt 10 eks. av hvert Vett)

God venn: 5000,-

(5 eks. av Standpunkt samt 5 eks. av hvert Vett)

Mellomstor venn: 3000,-

(3 eks. av Standpunkt samt 3 eks. av hvert Vett)

Liten venn: 1500,-

(1 Standpunkt samt 2 eks. av hvert Vett)

Send en e-post til neitileu@neitileu.no med navn og adresse på foreningen, samt hvilket vennskap som ønskes.

Organisasjonscup

Det blir i år konkurrert i to grener: aktivitet og medlemsutvikling.

Følgende aktiviteter gir poeng i denne grenen:

■ Nyhetsoppslag (leserbrev og redaksjonell omtale):

5 poeng per oppslag

■ Standsvirksomhet: 10 poeng per dag

■ Avholde åpne møter og debatter: 30 poeng per møte

■ Opprettelse av nye lokallag: 50 poeng per lag

Aktivitene meldes inn til hilde.nylen@neitileu.no i slutten av hver måned.

I år blir det konkurrert i i to grener: aktivitet og medlemsutvikling. Konkurransen går helt fram til 1. november, slik at resultatene kan telles opp til landsmøtet. Alle aktiviteter i fylket teller, og beste fylkeslag blir behørig premiert! De lagene som har høyest medlemstall i forhold til medlemstallet ved årsskiftet blir premiert. Det vil si at de har økt

mest i medlemstall eller er nærmest å nå fjorårets medlemstall per 1. november 2013.

– Beste lag i hver gren blir premiert med fine stands-effekter og selvsagt heder og ære på landsmøtet, lover Hilde Nylén.

Av Trude Koksvik Nilsen

trude.koksvik.nilsen@neitileu.no

Ny leder i Hedmark

■ På et godt besøkt årsmøte forleden ble Lars Erik Hyllvang, Engerdal, valgt som ny leder i Hedmark Nei til EU. Han etterfølger Brit A. Lien som hadde frasagt seg gjenvalg.

Lars Erik Hyllvang er Ordfører i Engerdal kommune, han ble innvalgt på

en samlingsliste for SP/V i 2011. Med seg i styret får han Idar Tollan fra Tolga som nytt styremedlem, og Knut Røe fra Tyllidalen ble gjenvalgt som styremedlem. Rigmor Tollan, Tolga, Marianne Tvedt Græsby, Brumunddal, Olaug Jeksrud, Sør-Odal og Kari Gjems fra Grue var ikke på valg.

Av Karl-Sverre Holdal

karl-sverre.holdal@neitileu.no

Magnar Nomedal gjenvalgt

■ Magnar Nomedal ble gjenvalgt som leder i Vest-Agder Nei til EU på fylkesårsmøtet på KVS Lyngdal 6. mars. Leder i LO i Kristiansand & omegn, Harald Flatnes deltok på årsmøtet for å fortelle om fagbevegelsens syn på EU/EØS-spørsmål.

Årsmeldinga kunne fortelle om en stabil og god aktivitet i fylkeslaget og arbeidsplanen som ble vedtatt legger opp til en videreføring av aktivitetsnivået som var forrige år. Årsmøtet vedtok

også en politisk uttale som hadde overskriften «Nei til privatisering av Sørlandsbanen – avvis jernbanepakke 4». Senere på kvelden innledet leder i LO i Kristiansand & omegn, Harald Flatnes om fagbevegelsens syn på EU- og EØS-spørsmål.

Av John Øyslebø

john.oyslebo@neitileu.no

Vervekampanje 2013

■ Årets verveoffensiv er i gang, bli med du også! Vi vet at vi har solid støtte ute blant folk over hele landet. Derfor er oppfordringen: Verv flere medlemmer til Nei til EU i ditt distrikt! Hvert eneste nye

medlem er velkommen. Verv to nye medlemmer, og få tilsendt et fint krus med Nei-logo. Når du har vervet to nye medlemmer, sender du en mail til medlem@neitileu.no, eller i posten til Nei til EU, Storgata 32, 0184 OSLO, med navn og adresse på de du har vervet. Husk å oppgi ditt eget navn og adresse!

GRASROTANDELEN

Vil du gi din støtte til Nei til EU?

Grasrotandelen er en ordning fra Norsk Tipping, hvor du som registrert spiller kan velge et lag eller en forening som du ønsker å støtte – din grasrotmottaker.

Flere av Nei til EUs fylkeslag er registrert som grasrotmottakere. Gi støtte til ditt fylkeslag i dag!

Ved spill hos Norsk Tipping vil 5 % av innsatsen gå direkte til fylkeslaget (gjelder ikke Extra og Flax). Merk at Grasrotandelen ikke på noen måte går ut over innsatsen eller premien din – du blir ikke belastet noe for å være grasrotgiver.

Om du ønsker å støtte et av Nei til EUs fylkeslag, legg det inn på ditt spillekort.

Følgende fylkeslag er grasrotmottakere:

Akershus Nei til EU

Aust-Agder Nei til EU

Finnmark Nei til EU

Hedmark Nei til EU

Hordaland Nei til EU

Nord-Trøndelag Nei til EU

Nordland Nei til EU

Oppland Nei til EU

Oslo Nei til EU

Rogaland Nei til EU

Troms Nei til EU

Vestfold Nei til EU

Det er en overdrivelse at britisk EU-motstand er så høyreorientert. Som i

No, nay, never ...

■ En av våre fremste eksperter på britisk politikk, Per Edgar Kokkvold, ga i Klassekampen 26. januar en gripende god beskrivelse av EUs situasjon: «Det mest slående er den totale mangel på vilje til å ta et skritt tilbake når utviklingen er ute av kontroll, som vi ser i euro-samarbeidet. Svaret er bare mer integrasjon, nå med bankunion og mulig finansunion, som kanskje kan løse en umiddelbar krise, men kan utløse storm i mange EU-land.» Han fortsatte: «Man lukker ørene, i dyp forakt for folket og folkestyret. Dette forener en venstreorientert EU-motstand i Norge og en høyreorientert motstand i Storbritannia.»

Kokkvolds analyse har åpenbart noe for seg. Samtidig er begge klistremerkene i mine øyne litt for enkle. Det finnes en stor og økende EU-motstand på norsk høyreside, og en ikke ubetydelig EU-skepsis og motstand på venstresida i Storbritannia.

Takk for følget

Hele 56 prosent av britene vil nå forlate EU, skrev The Observer 17. november i fjor. Går man bak tallene ser man at EU-motstand på ingen måte er forbeholdt redaktøren i The Sun og gamle fruer og kostskolegutter fra det konservative Tory-partiet. Spørreundersøkelsen som ble offentliggjort i britiske medier i november 2012 viste hva nær 2000 britiske velgere over 18 år, spurt 13.–15. november, svarte på spørsmålet «Hvis det var folkeavstemning om Storbritannias medlemskap i EU, hvordan ville du stemme?». Tallenes tale var slik: 14 prosent visste ikke, 11 prosent ville definitivt stemt for å bli i EU, 19 prosent trolig for å

bli i EU, 22 prosent trolig for å forlate EU og 34 prosent definitivt for å forlate EU. Totalt ville 30 prosent stemt for å bli i EU og 56 prosent for å forlate EU. Mest interessant var fordelingen internt i partiene. Blant velgerne til statsminister Camerons parti, De konservative, var 68 prosent mot EU og 24 prosent for. I det britiske Arbeiderpartiet (Labour) viste undersøkelsen at et flertall på 44 prosent vil forlate EU, mens 39 prosent vil bli i EU. Velgerne til Liberaldemokratene var også delt i to, med flertall på 47 prosent ja og 39 prosent nei.

Myter for fall (?)

I forkant av det britiske parlamentsvalget i mai 2010, gjorde Aftenposten norske velgere kjent med hva de politiske partiene i Storbritannia sto for. I et større oppslag 6. mai skrev avisa at «EU-politikken er akkurat like omstridt på øyene som i Norge. Men her er det gjerne høyresiden som er de aller høyeste motstanderne». Videre het det at «I tillegg til de høyrevridde EU-motstanderne i småpartiet UK Independence Party er også skepsisen sterk blant de konservative.» Venstresidas EU-skepsis ble som så ofte ellers forbigått i stillhet. For mange er britisk EU-motstand synonymt med det populistiske, usympatiske og sterkt høyreorienterte UK Independence Party (UKIP), som ved EU-parlamentsvalget i 2009 fikk 16,5 prosent av stemmene. Det var flere stemmer enn Labour og gjorde UKIP til valgets nest største parti etter De Konservative. UKIP, som ble stiftet i 1993, feiret sin første valgseier i EU-parlamentsvalget i 2004, da par-

tiet fikk valgt inn 12 EU-parlamentarikere og ble landets tredje største parti.

Det bekymret naturligvis enkelte i Labour, som så det i sammenheng med den latente EU-skepsisen i britisk arbeiderklasse. Motstand mot mer makt til EU falt i god jord langt inn i velgermassen til Labour, og parlamentsmedlem Ian Davidson sa på en faglig konferanse om EU-grunnloven i april 2005 at «I fjor stemte 530 000 mennesker som vanligvis stemmer Labour party på UKIP. Jeg tror ikke det var fordi de deler UKIPs synspunkter eller ønsker hatcheristisk politikk. De gjorde det fordi de ikke ønsker å sentralisere mer makt i Brussel». På Labours lister var EU-skepsis knapt synlig, og velgerens dom var knusende.

Europasaken har splittet folk og partier i Storbritannia siden landet ble med i EEC 1. januar 1973, under ledelse av den konservative statsministeren Edward Heath. Den gang var et overveldende flertall i sentralstyret i Labour mot medlemskap. I partiets valgmanifest fra oktober 1974 lovet partiet folkeavstemning om utmeldelse av EF, og med nær 2/3 flertall vedtok Labour 25. april 1975 å forlate EF. Partiledelsen og statsminister Wilson var tilhengere av fortsatt medlemskap mens nei-sida hadde støtte fra britisk LO (TUC), som lenge var motstandere av britisk EU-medlemskap. I 1975 var 7 av 22 statsråder i Harold Wilsons Labour-regjering mot EF, blant annet arbeidsminister Michael Foot, næringsminister Peter Shore og industriminister Tony Benn.

Ifølge nettleksikonet Wikipedia «inkluderte nei-fraksjonen

venstrefløyen i Labour», og en mengde «Backbenchere» (148 av Labours parlamentsmedlemmer motsatte seg parti-ledelsens linje, mens 138 støttet den og 32 tok ikke offentlig side). Ja-sida hadde overlegen økonomisk støtte og vant klart i folkeavstemningen i 1975, da 67 prosent av velgerne stemte ja til fortsatt EU-medlemskap. Konservativer og liberale velgere sikret ja-seieren.

Folkeavstemning i 2015 (?)

Med tida ble de konservative mer EU-skeptiske. Margaret Thatcher, som i 1975 var aktiv på ja-sida, var blant dem som med årene ble mindre begeistret for fjernstyring fra Brussel. I en bredt anlagt tale på nyåret 2013 konstaterte en av hennes arvtakere, landets konservative statsminister David Cameron, at «Det er en kløft mellom EU og dens innbyggere som har økt de siste årene, og som er et demokratisk problem vi spesielt merker her i Storbritannia.» Han advarte om at dersom EU ikke får bukt med disse problemene vil Storbritannia «drift towards the exit», en formulering tolket som at landet vil drives ut av unionen. «Det er en økt frustrasjon og følelse av at EU er noe som gjøres på folks vegne, ikke av folk. Beslutninger tas langt unna. Vi begynner å se dette, i demonstrasjoner i Athen og Roma, i ulike lands parlamenter, og vi ser det veldig dramatisk her hjemme», sa Cameron. I Aftenpostens gjengivelse av talen 23. januar 2013 het det at «Cameron brukte også talen til å uttrykke

forståelse for britenes voksende frustrasjon med at viktige beslutninger tas utenfor egne landegrenser. 'Dette er langt utenfor Storbritannias komfortsone. De ser politiske vedtak fattes, uten at de ble spurt', sa Cameron, i et forsøk på å speile innbyggernes irritasjon.» Storbritannia vil først forsøke å reforhandle sin medlemsavtale med EU, deretter skal befolkningen avgjøre om de vil forbli i unionen. «Det er på tide at det britiske folk skal få si sin mening. Det er på tide å avklare forholdet mellom Storbritannia og EU», sa Cameron, som lovet folkeavstemning i første halvdel av neste parlamentsperiode (som starter i 2015) – gitt at han vinner det valget.

Partiets hans fikk et realløft på målingene og halverte Labours ledelse etter utspillet, skjønt reaksjonene fra Brussel lot ikke vente på seg. Der i gården er det lite de liker mindre enn folkeavstemninger. Brente barn og EU-ledere skyr som kjent ilden. Statsledere og EU-topper stemplet løftet om folkeavstemning som «galskap», «katastrofe» og det som verre er. Da Anne Gros vold på NRK spurte Storbritannia-eksperten Øyvind Bratberg om signalene fra Cameron om folkeavstemning ikke «et eksempel på britisk arroganse?», svarte han kjekt: «Jo, det kan du si».

EU-skepsis på venstresida

Det har i flere tiår vært en synlig EU-skeptisk åre på britisk venstreside, ikke minst innen venstresida av sosialdemokratiet og fagbevegelsen. (Noen vil nok hevde det er mulig å

Norge finner man bisarre allianser på ja- og nei-sida.

skimte samme fenomen her til lands ...) I september 1999 skrev Aftenposten at «Britisk LO (TUC) er splittet i synet på Storbritannias forhold til EU og spesielt euro. Grovt sett slik at offentlig sektor er motstander av å vrake pundet mens den konkurranseutsatte sektoren er positiv til euroland.» Samme år skrev forskerne Andrew Gamble og Gavin Kelly ved universitetet i Sheffield i rapporten «The British Labour Party and Monetary Union» (ARENA Working Paper 18/99) at «EU-skeptikerne er mye flere enn de som betegner seg som rene EU-motstandere. Denne gruppen er mistenksomme til å overføre for mye selvstendighet til uforklarlige EU-organer, og de er også bekymret for de praktiske konsekvensene ved ØMU. Skeptikerne er sterkt imot ØMU og Maastricht-traktaten fordi de ser dem som et forsøk på å lage 'bankenes EU', og en tilbakevendelse til en liberalistisk økonomisk politikk». For mange fagorganiserte er kontroll med pengepolitikken viktig, og i flere forbund er det betydelig tvil om hvorvidt ulempene ved EU-medlemskap er blitt oppveid av fordelene. Disse stiller seg på nei-sida når det blir snakk om innføring av euro og/eller EUs grunnlov og mer overføring av makt til Brussel.

Gamble og Kelly dokumenterte blant annet parlamentsmedlemmenes mening om europapolitikken. Ved parlamentsvalget to år tidligere, i mai 1997, hadde Tony Blair og «New Labour» fått 43,2 prosent av stemmene, og med det 418

seter i nasjonalforsamlingen. Gamble og Kelly påviste at 149 av dem mente at «Storbritannia bør ikke oppfylle ØMUs konvergenskriterier dersom det betyr økt arbeidsledighet i landet», 90 mente «ulempene ved EU-medlemskap er ikke blitt oppveid av fordelene», 82 mente «Storbritannia må aldri tillate at finanspolitikken skal bestemmes av en uavhengig europeisk sentralbank», 58 mente at «en felles valuta som nedfelt i Maastricht-traktaten vil institusjonalisere en ny-liberal økonomisk politikk i Storbritannia», og 21 mente «Storbritannia opphører som selvstendig nasjon hvis landet går inn i ØMU.» 7 av Labours parlamentsmedlemmer svarte den gang at «Storbritannia bør melde seg ut av EU».

Nei-veteraner i venstre fløy EU-motstanderne i Labour har vært konsentrert rundt gruppa «The Labour Euro-Safeguards Campaign», som særlig fokuserer på at sosialdemokratisk politikk knapt kan gjennomføres uten nasjonal selvstendighet. Deres mantra er at nasjonalstaten er kilden til demokratiets legitimitet. LESC som på sin enkle nettside www.lesc.org.uk publiserer jevnlig bulletiner, ledes av Austin Mitchell, mangeårig parlamentsmedlem.

Det er på ingen måte bare aldrende Labour-folk som er å regne som euroskeptiske. I 2004 ble jeg kjent med Matthew McGregor, en ung og radikal Labour-politiker fra Norwich, den gang direktør i den tverrpolitiske tenketanken Centre for a Social Europe (CSE) i London. Han

» Fra norsk ståsted er det snedig å notere seg at det utelukkende er sengekameratene i høyre del av senga som trekkes fram når man skal drøfte britisk nei-side.

hadde bakgrunn fra fagbevegelsen og som viktigste oppgave å sikre nei-seier i det man en stund trodde kom til å bli en folkeavstemning om EUs grunnlov. Nei-sida hadde en formidabel ledelse på meningsmålingene, også blant Labours velgere, men det ble som kjent ingen avstemning da mange land, inkludert Storbritannia, avlyste folkeavstemningene om EUs grunnlov etter det franske og nederlandske nei. I lengre tid har McGregor latt seg fascinere og irritere av hvordan ja-sida forsøke å bagatellisere EU-skepsis. På en «European United Left conference» i Dublin 29. mai 2005 uttalte han følgende: «Ja-sida pleier å si at vi er alene. De sier at det svenske folket som ønsker et annet Europa, er alene. De sier at franskmennene som er mot EU-grunnloven, er alene. De sier at de irske nei-folkene er de eneste i Europa. Overalt i Europa blir hundretusenvis av mennesker som argumenterer, driver valgkamp og nå stemmer mot denne EU-grunnloven, fortalt at de er helt alene. Men vi kan ikke alle sammen være alene, vi kan vel ikke alle være isolert?» Senere har kampanjeeksperten Matthew McGregor flyttet til Washington DC og Chicago, der han har jobbet sentralt i staben til president Obama, i media kjent som «The backroom Brit».

Merkelige sengekamerater

På tampen av 1998 var det tilløp til euro-debatt i Storbritannia. Mange trodde en folkeavstemning var like rundt hjørnet. Heller ikke den ble det noe av, fordi ja-sida anså muligheten for seier som mikroskopisk. Selv blant Labours egne velgere var motstanden massiv. Den gang laget BBC en oversikt over europadebatten, under overskriften «Divided they stand». BBC skrev 1. desember 1998 at «Få områder i britisk politikk skaper så merkelige sengekamerater som EU og ØMU», og konstaterte at det ligger en «uoverkommelig kløft» mellom ja- og nei-folk, «en kløft som ikke tar hensyn til partipolitiske linjer eller interne fraksjonslinjer innenfor partiene». Ja-sida ble betegnet som en broket forsamling. «Britiske ØMU-fans kan regne med å se i sine rekker konservative politikere som tidligere visestatsminister Michael Heseltine og tidligere statsminister Edward Heath, lederen for Liberaldemokratene Paddy Ashdown, tidligere Labour-leder Neil Kinnock, Irlandsminister Peter Mandelson sammen med ledere innenfor det private næringsliv, som Britisk industriforbund», skrev BBC og la syrlig til: «Dette er en gruppe som man under normale omstendigheter ikke kan vente

å se i samme rom uten at de begynner å slåss».

Videre het det at «Den britiske anti-ØMU-alliansen er ikke mindre full av motsetninger. Parlamentsmedlemmer fra Labours venstreside som Alan Simpson og Dennis Skinner, tidligere regjeringsmedlemmer fra Labour som lord Shore og lady Castle, den konservative partilederen William Hague og baronesse Thatcher (tidligere statsminister), og noen venstreradikale fagforeninger som 'Transport and General Workers Union' vil kjempe på samme side». Man viste til at velgerne ved valget i 1997 kunne «glede seg over de bisarre scenene» da aviser eid av den EU-kritiske mangemilliardæren Rupert Murdoch oppfordret sine lesere om å støtte EU-skeptikere som Diane Abbott og Jeremy Corbyn, «begge trofaste på venstresiden i Labour».

Fra norsk ståsted er det snedig å notere seg at det utelukkende er sengekameratene i høyre del av senga som trekkes fram når man skal drøfte britisk nei-side. Bildet fortjener å nyanseres. Et blick på øya som Tony Blair omdøpte til «Cool Britannia» er en påminnelse om at norske EU-motstandere ikke er alene. Og resultatet vil nok bli det samme i folkeavstemning der som her – som det heter i sangen: «No, nay, never ...»

Av Jo Stein Moen

Cool Britannia. Et blick på øya som Tony Blair omdøpte til «Cool Britannia» er en påminnelse om at norske EU-motstandere ikke er alene. Det har i flere tiår vært en synlig EU-skeptisk åre på britisk venstreside, ikke minst innen venstresida av sosialdemokratiet og fagbevegelsen.

FOTO: NIETHAGEL, CREATIVE COMMONS LISENS

Av Kari-Ann Søreide,
Kvinnepolitisk leiar i Sogn og Fjordane Nei til EU

1913-2013:

Røysterrett for kvinner 100 år

11. juni 1913 fekk norske kvinner, som nokre av dei første i verda, alminneleg røysterrett. Det bør vi vere stolte av! Men diskusjonen i forkant av dette vedtaket viste at motstanden var svært stor. Eit sitat frå Stortingsdebatten om saka i 1907 viser det: «En grundlovsbestemmelse om valgett for kvinder er en underminering av familiens grundvold, et inngrep i mandens rett til at kræve at hans hustru skal leve i og for hjemmet og en voldshandling mot børnene». Litt lenger ut i debatten sa ein annan: «Skal vi nu, foruten den indflydelse som kvinder har bag kulisserne og som hun trods alt desværre altid vil komme til at beholde, ogsaa give hende stemmerett, saa vil det ikke blive at holde ut».

Feiring

Vi har ein nasjonal komite Røysterettsjubileet 1913-2013, som skal feire denne hendinga, og den offisielle opninga av året skjer på kvinnedagen 8. mars i Kristiansand. Dit kjem mange driftige damer. Røysteretskampen var ein kollektiv kamp, og dette er eit kjærkome høve til å få fram dei kvinnene som var med å slåst fram røysteretten. For det var ein kamp!

Viktig aksjon

I 1905 hende det noko som blei forløparen til røysteretten for kvinner i Noreg. Då var det nemlig folkerøysting om unionsoppløysinga, men berre menn fekk delta. Det fann kvinnene seg ikkje i! Dei organiserte då sine egne underskriftslistar, og i alt var det 280 000 kvinner over heile landet som skreiv under. Listene blei levert til stortingspresidenten. Sist haust fotograferte stortingsarkivet desse listene slik at vi no kan gå inn og sjå kven frå vår kommune som skreiv under. Spannande!

Fire pionerar

Røysterettskomiteen i 2013 vil særleg kaste lys over fire store pionerkvinner.

1. Camilla Collett som ville frigjere kvinna som menneske.
2. Læraren Gina Krog var den politiske forkjemparen for kvinnas sine rettar.
3. Frederikke Marie Qvam stod for den store underskriftsaksjonen i 1905 og vart leiar i ein ny organisasjon dei kalla Landskvinnerøysterettsforeininga.
4. Fernanda Nissen hadde ein borgarleg bakgrunn, men gjekk inn i arbeidarrørsla og slost for arbeidarkvinnene sine kår. Borgarskapet sine kvinner hadde nemleg byrja å forstå kor hardt

livet til arbeidarkvinnene med sine 10-timars lange arbeidsdagar i fabrikkene var. Dei innsåg også at dei måtte organisere seg, og dessutan solidariserer seg med andre. Det ulma i mange leirar, særleg blant dei kondisjonerte. Dei frykta uro.

Norsk Kvinnesaksforening

Denne organisasjonen som blei stifta i 1884, var ein viktig pådrivar for kvinnerøysteretten. Gina Krog var ein høvdingsskikkelse, blir det sagt, og ho ville lage ei kvinnesaksforening som skulle arbeide med røysterett som mål. Ho spurde den røynde stortingsmannen frå Venstre Hagbart Berner til råds om korleis ho skulle gå fram. Det måtte nemleg politikarar til for å endre den politiske makta, og då måtte nødvendigvis progressive menn engasjere seg.

Hagbart Berner var interessert, men han kom henne i forkjøpet. Han kalla inn til møte og vart sjølv valt som første formann i Norsk kvinnesaksforening i 1884. Han fekk samstundes godkjent eit program der det ikkje stod noko om røysterett. Han meinte det var for radikalt!

Bølgjene gjekk høgt. Men Gina Krog ga seg ikkje. Ho stifta då Kvinnerøysterettsforeininga året etter, i 1885, og dei gjorde vedtak om at menn ikkje kunne bli medlem. Frå no av var det denne organisasjonen som gjekk i bresjen for kvinnerøysteretten. Litt seinare kom også Sanitetskvinnene med som ivrige deltakarar.

Politisk makt

Kvinnene slost for røysterett fordi dei ville ha politiske rettar. Dei ville og ha makt til å endre samfunnet. Dei jobba for utdanning for jenter, betring av kvinners økonomiske kår, og interessene til kvinner i ekteskapet. Dei kjempa og mot fattigdom, drukenskap og prostitusjon.

I 1884 fekk kvinnene komme inn på universitetet, men berre i nokre få fag. Ein del fag blei også sett på som svært ukvinnelige, og medisin var eitt av dei. Universitetet argumenterte slik: «Medisinstudiet er saa tungt at kvindene vil tabe sin kvindelighet og deres intelligens vil udvikles paa bekostning av deres gemytsliv».

Statsminister Hagerup uttalte og så seint som i 1912 at «der er en del stillinger hvor man med sikkerhed kan sige at der aldrig vil blive tale om at ansætte kvinder». Desse stillingane var statsråd, konsul, prest og offiser.

Istid

Etter første verdskrig gjekk kvinnekampen inn i ei ny fase. Det

Hundre år med røysterett. I 1913 fekk kvinnene i Noreg røysterett. Biletet viser ein britisk plakat med propaganda for røystrett for kvinner frå rundt 1915.

FAKSIMILE: LIBRARY OF CONGRESS

var økonomisk krisetid og kampen gjaldt retten til lønna arbeid for gifte kvinner, noko som på den tid både var uhøyrte og ulovleg. Kvinnene var jo forsørga gjennom giftarmålet. Etter andre verdskrig var det istid for kvinnesaka. Det var «husmortid». Men kvinnesakskvinnene dreiv sitt stillferdige arbeid med å få lovverket endra slik at kvinnene sakte men sikkert fekk fleire rettar. Lønsskilnadane mellom kvinner og menn var og store i denne tida, og innan læraryrket til dømes, der kvinner og menn gjorde det same, tente mennene

mykje meir. «Overlærerinde» var det høgste ei kvinne kunne drive det til her, men med lågare løn enn menn på tilsvarande nivå. Likeløn vart difor sett på dagsorden tidleg, men sjølv etter 100 år er vi enno ikkje i mål.

Takk

1913 var altså året for ein av landets største demokratiske sigrar. Halvdelen av folket fekk røysterett. Takk difor til alle våre kvinnesakspionerar Gina Krog, Frederikke Qvam og Fernanda Nissen og alle dei andre som med stort mot og engasjement

i mange år jobba fram den retten som vi i dag ser på som heilt sjølv sagt. Rett nok tok det 70 år (i 1983) før det var 30% kvinner på Stortinget. I dag er kvinneprosenten om lag 40, medan mennene framleis har eit pent lite fleirtal på 60% i nasjonalforsamlinga. Den beste måten å heidre pionerane på er å føre kampen deira vidare og bruke røysteretten vår ved Stortingsvalet til hausten.

Gratulerer med 100-års jubileet!

Av Rolf-Arne Nicolaisen
Leder i fiskeripolitisk nettverk i Nei til EU

VIKTIGE ENDRINGER, MEN LANGT IGJEN:

Vendepunkt for EUs fiskeripolitikk

EU-parlamentet vedtok mange endringer som kan betegnes som et vendepunkt i EUs ressursforvaltning og fiskeripolitikk.

Nå har vi fått sett hvor tung veien har vært å gå, for å komme frem til de helt nødvendige tiltak for å starte jobben med å bygge opp fiskeressursene i EU-farvann. For framtiden skal EUs fangst bygge på et maksimalt uttak som samtidig sørger for at bestanden bygger seg opp og blir værende på et bærekraftig nivå.

Det hadde alle EU-statene allerede forpliktet seg til gjennom FNs Havrettstraktat av 1982, så også Norge. I 30 år har EUs fiskebestander blitt desimert på en slik måte at det er kritiske tilstander for alle fiskeslag i alle EUs farvann. Et resultat av tilsiktet overfiske og et utkastpåbud, som ikke har blitt tatt med i bestandsberegningene. Alle EU-stater er enige i beskrivelsen av tilstanden i fiskeriene, men desto mere uenige i hvordan og hvor fort de skal nå målet om bærekraft.

Den diskusjonen har vi jo i Norge også. Fastsettelsen av kvoter er hele tiden en balanse mellom bærekraftig bestand og mest mulig stabilitet for fiskerierinteressene; fiskere og industri.

Norsk vendepunkt i 1988

Norsk fiskeriforvaltning fikk sitt vendepunkt i 1988, som ble en vekker for mange. Heldigvis for Norge hadde man da en standhaft fiskeriminister, Bjarne Mørk-Eidem, som da tok de tak som var upopulære men tvungende nødvendige. Det er 25 år siden, så på en måte kan vi jo si at EUs tilnærming til en bærekraftig høsting av havet ligger vel 25 år etter vår. Man kan jo undre på om Mørk-Eidem, som er kjent som en EU-tilhenger siden 1972, hadde kunne gjort de samme enkle, om enn tunge, grep som EU-medlem.

Ja, man kan undres over at det krever så mye arbeid å få EU-parlamentet til å fatte de samme helt nødvendige tiltak. For etter at EU-kommissær Maria Damanaki la frem sitt arbeid for en ny fiskeripolitikk har flere land motarbeidet hennes tiltak, ett for ett. Utkastforbudet fikk så mye støtte og reaksjon fra den jevne EU-borger, at Damanaki mottok et krav om null-utkast fra over en million bekymrede mennesker. I Storbritannia har man i flere år hatt pågående demonstrasjoner for å få slutt på utkast, og kjendiskokker har gjort

Møter motstand. EUs fiskerikommissær Maria Damanaki (t.v.) har lagt fram en plan for ny fiskeripolitikk for EU, men møter stor motstand. Fiskeriminister Lisbeth Berg-Hansen viser kommissæren norsk fiskeriforvaltning.

FOTO: FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET

en formidabel jobb som «vekkespredikanten». De klarte å frelse en britisk fiskeriminister, som knapt så forskjell på hyse og torsk, slik at de nordlige land i EU førte an. Dette i motsetning til Spania og Frankrike, som har hatt store innvendinger over lang tid.

Lovlig utkast

Det er også disse to landene som har presset igjennom sine unntak på sju til ni prosent lovlig utkast.

Et utkast som vil bety ca 355 000 tonn, nesten like mye som Norges totalkvote på torsk. Jeg gir min uforbeholdne støtte til Sveriges fiskeriminister Eskil Erlandsson, som uttrykte sin skuffelse slik: «Med slike unntak kan man ikke kalle dette for et forbud». Det har han helt rett i.

Den skotske fiskerisekretæren Richard Lockhead sier i et intervju med BBC at han hadde ønsket mer radikale grep og tror ikke at utkast er fjernet ved disse vedtak. Om dette vedtaket står seg videre i prosessen vil den økologiske siden av saken være taperen – og det som et resultat av at medlemstatene med få unntak ikke vil ta konsekvensene av deres selvforskyldte ressurstuasjon. I stedet vil de fortsette å subsidiere sine fiskerier og kjøpe seg kvoteandeler i andre farvann.

Det er de skotske fiskere som møter forbudet først. Allerede til neste år må de i motsetning til sør-europeiske fiskere finne seg i null utkast for makrell og sild. De har tilkjennegjort sin skepsis ved å kreve at tiltaket må innføres likt for alle medlemsland innen dette fisket. Utkastforbudet får full støtte fra fiskerne i Skotland og ønskes velkommen, men deres tiltro til at alle deltagende land

vil føye seg for forbudet er ikke den største.

Slutt på subsidiering

Et annet vendepunkt som Norge innførte i slutten av 80-tallet var at fiskerisubsidieringen så godt som opphørte. Det som best beskriver vendepunktet er statens salg av A/S Fi-no-tro i 1986 til Frionor.

Nå kan vi kanskje forvente at EU sine subsidieordninger endres slik at de kommer mer på linje med den EØS-avtalen de har med oss, 25 år etter at våre aktører ble fratatt subsidiene.

Det er et tankeeksperiment at alle de forskjellige subsidieordninger, som EU har overfor sine medlemsland, har en innledning der det står at «Its aim is to improve the sector's competitiveness and help it become environmentally, economically and socially sustainable». I alle de fem områdene for subsidier er et av punktene styrking av konkurransekraft, noe som er ulovlig i henhold til EØS-avtalen, protokoll 9, artikkel 4(1).

De vedtak som nå er gjort vil på sikt utvilsomt styrke de norske fiskeriers konkurransekraft i EU-markedet. Vi er likevel ikke likestilt med den europeiske fiskerisektoren før alle subsidier også fjernes. Da vil vi kunne oppnå en reell markedspris for fisk i Europa.

I mellom tiden skal vi kunne glede oss over at EUs ministre og byråkrater har lært noe på de utallige studieturer hos norske fiskeriministre. Og til sist må vi gi vår honnør til alle grasrotorganisasjoner i Europa som har brukt sin makt på en vinnende måte, slik at de marine bestander går i mot bedre tider.

HISTORIEBOKPROSJEKTET:

14. november 1994 i Tromsø

13. november 1994 var det folkeavstemning om EU i Sverige, og det ble ja. 14. november var det møte i Nordisk Råd i Tromsø, og Nei til EU mobiliserte til en skikkelig kraftmarkering. Busser og båter kom til byen fra hele Nord-Norge, og resultatet kan dere se under!

FOTO: JENS INGVALD OLSEN, TROMSØ

FOTO: KARL-SVERRE HOLDAL

KALENDER

For mer informasjon om arrangementene, se neitileu.no/hva_skjer

Mars

16. mars. Seminar om EU og finanskrisa. Sted: Park Hotel Vossevangen. Hordaland Nei til EU inviterer til åpent seminar om EU og finanskrisa. Det blir innledninger fra Morten Harper (NtEU) og Lars Gunnesdal (Manifest Analyse).

16. mars. Årsmøte i Aust-Agder Nei til EU avholdes på Iveland Bedehus lørdag kl. 12-16. Vanlige årsmøtesaker. Alle medlemmer i Nei til EU som er bosatt i Aust-Agder har stemmerett.

16. mars. Nord-Trøndelag Nei til EU har årsmøte på Heia gjestegård, Grong, 16. mars kl. 12-15.

18. mars. Velkommen til årsmøte i Telemark Nei til EU. Mandag kl. 17.30. Sted: Bø Hotell. Etter middag og årsmøtesakene blir det foredrag ved Eli Blakstad, nestleder i Nei til EU.

20. mars. Årsmøte og åpent møte i Sørums Nei til EU. Onsdag klokken 19.00. Sted: Valstad cafe, Sørumsand. Tema for det åpne møtet er «Krisen i EU med spesielt fokus på Irland», ved fylkessekretær Lill F. Sæther.

April

12.-13. april. Faglig konferanse og landskonferanse i Nei til EU. Sted: Anker Hotell, Oslo. Tema for konferansen: Krise i EU. Konsekvenser for europeisk fagbevegelse. Samferdsel – Nok en sektor som utfordres av EU-lovgivning. Er industrien avhengig av EØS for å få solgt varene sine? Bør EØS være et tema som velgerne får ta stilling til i stortingsvalget? Det blir innledninger og debatter, og vi har mange spennende navn på programmet! Vi tilbyr barnepass lørdag 13. april. Alle er velkomne.

14. april. Nei til EUs rådsmøte foregår i Oslo. Rådsmøtet er det høyeste organet i Nei til EU mellom landsmøtene.

18. april. Åpent møte om EØS og faglige rettigheter. Torsdag kl. 18.30 Sted: Larvik. Temamøtet arrangeres i samarbeid mellom Telemark og Vestfold Nei til EU. Boye Ullmann fra Nei til EUs faglige utvalg, Rolf Geir Hillestad fra Fellesforbundet i Vestfold og Rune Mathiassen fra fylkesstyret i Fagforbundet i Vestfold innleder.

20. april. Sogn og Fjordane Nei til EU arrangerer EØS-seminar laurdag kl 11-17 på Førde hotell. Seminaret avsluttar med ein paneldebatt mellom partia. Tema: Er den nordiske velferdsmodellen i fare? EØS sin innverknad på dei faglege rettane og det kommunale sjølvstyret og 100 år med stemmerett for kvinner.

Neste Standpunkt

Frist for innsendte bidrag til nummer 3-2013 er 22. mai.

Endepunkt

«Den siden som forsøker seg med triks og slagord vil tape»

THORBJØRN JAGLAND, Dagbladet 12. mars 1994.

EØS-KAMP, INTERNASJONAL SOLIDARITET OG EU-KRISA:

Ny leiing i Ungdom mot EU

På landsmøtet til Ungdom mot EU i januar vart Mads Opheim vald til ny leiar og Simen André Knutssøn til ny generalsekretær.

Den nye leiinga i Ungdom mot EU er klare for eitt spennande arbeidsår. I Standpunkt stiller dei opp ved å e-postintervjue seg sjølve. Det er slike hjelpsame ungdommar vi gamle i Nei til EU set pris på.

– Mads, ny leiar i Ungdom mot EU, kven er du?

– Eg er mot EU og EØS på heiltid. Utover det er eg 25 år og kjem frå Skogn i Nord-Trøndelag. Eigentleg studerer eg til å bli sivilingeniør i datateknikk, og etter kvart skal eg starte å jobbe som programmarar.

– Men før den tid har eg fått tilliten og ansvaret det er å leie den unge nei-kampen det kommande året. Det er både artig og utfordrande. Eg er relativt ny i Ungdom mot EU, men eg har jobba med EU-saka gjennom partipolitikk dei siste seks åra og veit jo litt kva eg går til.

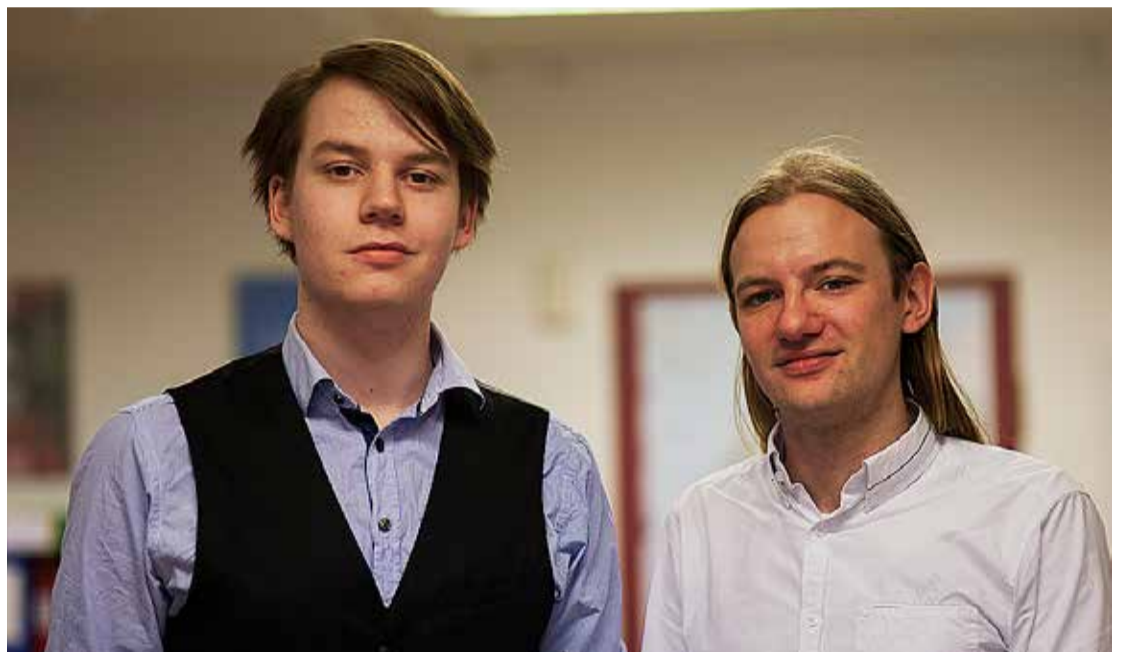
– Når eg ikkje jobbar mot snikinnmelding i EU, bruker eg tida på musikk, sport og data-nerding, og no har eg nettopp flytta saman med kjærasten, så det går med litt tid på å finne seg til rette og få alt på plass – men det er berre triveleg, altså!

Ny generalsekretær

– Simen, ny generalsekretær, kven er du?

– Organisasjonsnerd extra-ordinaire og fulltids papirpusher, jobben som generalsekretær i Ungdom mot EU held meg opp-teken dag og natt, for som det blir sagt: Rekningane betaler ikkje seg sjølve. Eg er den tredje generalsekretæren i rekkja som kjem frå Bodø i Nordland, og tek stolt «grinete nordlending»-tradisjonen på kontoret vidare. Eg er 20 år gammal og har tidlige vore reisesekretær og sentralstyremedlem i organisasjonen, seier Simen.

– Som mange andre gjekk eg rett inn i organisasjonsarbeid etter fullført videregående opplæring, men planlegg å supplere dette med høgre utdanning, når eg ein gong finn ut kva eg kan tenkje meg å studere. Før den tid

Ventar framgang i 2013. I år skal Ungdom mot EU kjempe mot EØS-avtalen, vise solidaritet med som er råka av krisa i Europa, og avlive myten om at EU er bra for klimaet, fortel Mads Opheim (t.h.) og Simen André Knutssøn.

FOTO: EIVIND FORMØE

ventar det ein uniform på meg i Luftforsvaret, men i året som kjem ligg å kjempe mot norsk EU-medlemskap gjennom betaling av rekningar, organisering av papir og makulering av dokument som øvste og eineste mål på mi prioriterte liste.

EØS, solidaritet og krisa

– Kva skal de bruke tida på det neste året?

– Vår plikt og oppgåve er jo å følgje opp dei oppgåvene landsmøtet har gjeve oss. I år er det EØS som er hovudprioriteringa, og vi skal bruke mykje av våren og valkampen på å fortsette den EØS-kampen som har segla opp dei siste par åra. Særleg blir LO-kongressen viktig, og eit godt resultat der kan vera ei dramatisk vitamininnsprøyting for heile nei-sida, seier Mads.

– Dessutan skal vi prioritere solidaritet og den sosiale krisa i Europa. Det er viktig for oss å synleggjera at vårt nei til EU er eit solidarisk nei, og at den beste måten vi kan vise solidaritet med våre EU-ropeiske brødre og søstre på er ved å vise at det fins reelle alternativ til kuttpolitikken i EU i dag. I ein situasjon der den ekstreme høgresida står sterkare enn på åtti år, er vi heilt nøydd til å ta det på alvor. Høgrekstreme parti veks fram

i land etter land, og viss vi ikkje motarbeider dei og tar trusselen på alvor tidleg, kan konsekvensane bli katastrofale.

– Derimot gler eg meg til hausten, når vi skal ha ein kampanje om EU og miljø. Der skal vi sjå nærare på myten om at EU er bra for klimaet, er progressive og frontar ein god miljøpolitikk. Vi skal vise korleis EU i dag er ein del av problemet framfor ein del av løysinga, og at den frie flyten og økonomiske veksten er miljøskadeleg. Utanfor EU har vi moglegheita til å føre ein så god miljøpolitikk vi sjølv vil, og dette handlingsrommet må Noreg no byrje å utnytte. Vi etterlyser ein betre miljøpolitikk og at norske politikarar tar det ansvaret.

Nye lokallag

– Korleis står det egentleg til i Ungdom mot EU for tida?

– Du, det går veldig bra, faktisk. Vi har ei auke i aktivitet og stadig nye lokallag. Akkurat no har vi lag på gang i Bergen, på Hamar, i Drammen og i Østfold, og vi ser at lag som ei stund har vore inaktive, no kviknar til igjen og er aktive. Det er veldig artig å vera med når det er den vegen utviklinga går. Samtidig har vi ei utfordring, i Ungdom mot EU akkurat som i Nei til

EU, med at nei-sida har så stort fleirtal i folket og sjølv ikkje den mest innbarka ja-sida snakkar om medlemskap med det første. Då er det jo lett å tenkje at kampanje er vunne og at saka er uaktuell og dermed ikkje er noko ein treng å engasjere seg i i dag. Dette gir oss utfordringar med rekruttering og gjenverving, men det er ei utfordring vi tar på strak arm, slår Mads fast.

– Det er opp til oss å vise at kreftene som jobbar for snikinnmelding er sterke, kvar einaste dag tar vi kampen for å hindre at Noreg ukritisk importerer politikk frå EU. Vi veit at ungdom brenn for folkestyre, solidaritet og miljø og vi ser at når vi klarer å spreie vår budskap, er folk einige. Derfor har eg trua på eit år med meir framgang.

Simen har si eiga oppskrift på korleis neikampen skal vinnast:

– Godt humør, sarkastiske kommentarar og kaffi svart som mørketida gir godt kontormiljø, som igjen gir ein god innsats i nei-kampen for ungdomsrørsla! Organisasjonen er på veg oppover i aktivitet og eg trur vi skal klare å halde stigninga ut året og inn i 20-årsjubileet for folkerøystinga neste år.

Av Sindre Humberset

sindre.humberset@neitileu.no